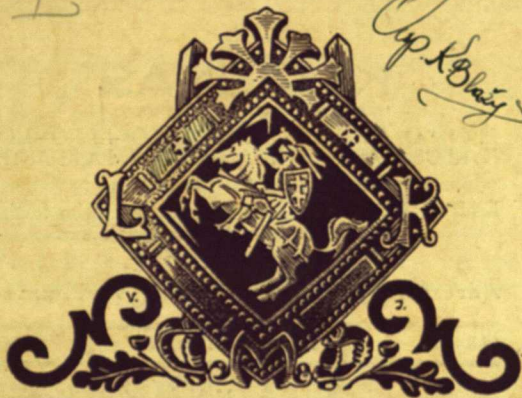

I

Op. K. Blaij

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO
KARO MOKYKLOS KARIŪNŲ
ILIUSTRUOTAS LAIKRAŠTIS

1934 M.

11 Nr.

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO KARO MOKYKLOS KARIŪNŲ ILIUSTRUOTOS LAIKRAŠTIS
išeina kas du mėnesiai.

Leidžia P. L. P. Karo Mokyklos kariūnų klubo fondas
Redaguoja leitenantas Urbanavičius Simas

Prenumerata: Metams — 5 lt.,
atskiras nr. 1 lt.

Adresas: P. L. P. Karo Mokykla, A. Panemunė

1934 M.

Gegužės-Birželis

11 Nr.

TURINYS

1. J. V., Po birželio 7 d. įvykių.
2. Naujasis Kr. Aps. Ministeris.
3. Naujasis Vyr. Štabo Viršininkas.
4. Naujasis Karo Mokyklos Viršininkas.
5. „Kariui“ jau šešioliktieji metai.
6. Septynių Mok-los kadro karininkų išleistuvės.
7. Mūsų gyvenimas.
8. *J. Itn. Valevičius*. Vieninis kovotojo mokymas.
9. *A. A. Svečtin (vert. Itn. Valiulis)*, Pėstijos atgimimas.
10. Įvairumai.
11. Iš poligono.
12. Fortų karo dalyvio laiškas mergelei.

Kariūniškasis gyvenimas poligone, išpūdžiai, pergyvenimai iš stažo kariuomenės dalyse, būsimųjų kar. kandidatų užplūdimas, pirmieji jų darbai ir pergyvenimai, išleidžiamojo kurso paskutinės dienos Mokyklos rūmuose... ir kita skaitysimė ir iliustracijose matysime „Kariūno“ 12 (liepos — rugpjūčio) numeryje. Išeis rugsėjo mėn. pradžioje.

Foto šulco.

Klišės gamino „Cinkolit“.

Spaudė „Šviesos“ spaustuvė, Kaune, Jakšto 2

Kariėnas

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO KARO
MOKYKLOS KARIŪNŲ LAIKRAŠTIS.

1934 (tretii) M.

Gegužės-Birželis

11 Nr.

J. V.

Po birželio 7 d. įvykių

Visi gerai prisimename nakties iš birželio 6 į 7 d. įvykius, kai kelių nedrausmingų, užmiršusių savo pašaukimą ir priesaiką, susidėjusių su kai kuriais civiliais, karininkų kai kurie suklaidinti kariuomenės daliniai buvo išvesti į gatvę, kad padarytų perversmą ir pakeistų vyriausybę. Mums, kaip dalyvavusiems sukilėlius malšinant, sukilimo eiga žinoma, todėl, nesileisdami į jo aprašymo smulkmenas, pabandysime padaryti sau keletą išvadų ir iš jų pasimokyti.

Sakoma: nėra taisyklės be išimties, nėra augalo, kurio visos šaknys būtų absoliučiai sveikos, nėra kolektyvo, kurio visi nariai vienodai būtų ištikimi idėjoms. Chirurgas ne dėl to operuoja žmogų, kad piauštų sveiką kūną, bet dėl to, kad išpauštų votį, marinančią žmogaus organizmą; nesveikas augalas nukertamas arba su šaknimis išraunamas ir sudeginamas, kad jis neužkrėstų sveikųjų, o neištikimieji, pagedę kolektyvo nariai izoliuojami nuo sveikųjų, kad jie netrukdytų produktingam darbui.

Birželio 7 d. įvykiai — yra skaudi mums pamoka, iš kurios turime pasimokyti ateičiai. Skaudesnė ji tuo, kad pavieniai pagedę augalai nebuvo anksčiau pastebėti, o patys savo nesveikumu pasireiškė po to, kai jau jie buvo užkrėtę kai kuriuos jaunesnius, prie jų augančius. Iš čia mums pamoka būti akylesniems ir nepasiduoti suviliojimui išviršiniu sveikumu — pažadais, kurie nesiderina su kariškos drausmės, priesaikos ir tarnybinio susiklausymo išlaikymu.

Kariuomenės gyvenime viršininkų pasitikėjimas savo valdiniais ir valdinių visiškas paklusnumas savo viršininkams yra viskas, bet jei tas pasitikėjimas pradedamas išnaudoti blogiems tikslams, tokio viršininko autoritetas griūva, pakrinka drausmė, o kartu su ja ir kariuomenės atsparumas. Kalbant apie visišką paklusnumą savo viršininkams ir jų įsakymų vykdymą, Vidaus tarnybos statute aiškiai pabrėžta, kad viršininkų atiduoti įsakymai, jeigu jie verčia padaryti nusikalstamą darbą, nevykdomi. Tokį įsakymą gavęs valdinys tučtuojau turi pranešti iš eilės aukštesniam viršininkui net ir tuo atsitikimu, kai valdinys dar abejoja dėl gauto įsakymo teisėtumo. Čia nebus viršininkų kritikavimas, o tik teisingas savo pareigų supratimas.

Ar pasielgė taip tie, kurie dalyvavo sukilime? Taip, kai kurie, atsiminę šį Vid. trn. st. paragrafą, gautą įsakymą patikrino ir už tai jie šiandien laisvi, kiti gi sąmoningai ar nesąmoningai dėl savo apsilaidimo tarnyboje to nepadarė ir jie, kaip sukilimo bendrininkai, atsakingi prieš įstatymus.

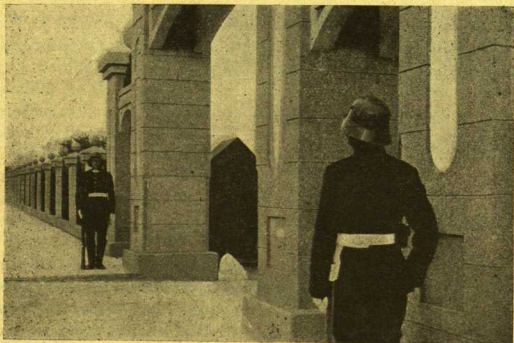
Jei tie, kurie susikalsta dėl nesiorientavimo aplinkybėse kasdieniškame gyvenime yra verti pasigailėjimo, tai panašių birželio 7 dienos įvykių numatytojai ir dalyviai verti tik pasmerkimo. Tuo labiau, kad tas pragaištingas valstybei sumanymas buvo kešintasi įvykdyti tuo metu, kai visa tauta sunkiai kovoja dėl pavergtos Lietuvos širdies — Vilniaus, kai Klaipėdos kraštan braunasi pikčiausi tautos priešai, kai reikalingas didžiausias susiklausymas ir pajėgų įtempimas.

Šių įvykių kaltininkai, kaip jau žinome, yra keli karininkai, kurie, gal būt, ne be sąryšio su užsieniu, drauge su kai kuriais civiliais, nebesiskaitydami su drausme ir karininko autoritetu, įtikinę kareivius reikalui suimti užplūdusius miestą šnipus ir pan., apgaulingu būdu išvedė savo padalinius į gatvę ir pastatė juos prieš tokių pat kareivių ir policininkų šautuvus. Ar taip pasielgdami pagalvojo jie, tie pamiršę priesaiką ir kariškąją drausmę savanaudžiai, karjeristai, apie pasėkas, kurios galėjo atsirasti, jeigu būtų susišaudyta? Iš čia vėl mums pamoka, kad aukštesnė vieta užimama ne karjerizmu ir perversmų ruošimu, o sąžiningu darbu ir savo tarnybinių pareigų supratimu. Dirbdami mums pavestą darbą turime žinoti savo vietą, visuomet prisiminti priesaiką ir kariškąją drausmę. Pakišti viršininkui savąją nuomonę—ginklas ne argumentas, nes viršininkas žino ką daręs. Mes turime atsiminti, kad mūsų gabumai, pastangos, pasiryžimai ir sumanymai turi susilieti į bendrą darbą tautos ir valstybės labui. Brangiausias mūsų turtas — Nepriklau-

somybė, todėl, jei jau kartą pasiryžome ar ryžtamės būti karininkais, tuo pačiu pasiėmėm ar rengiamės pasiimti didžiausią atsakomybę dėl jos išlaikymo. Jai mūsų ginklas, mokslas, jėgos ir gyvybė. Patikėti mums kariai yra mūsų jaunesnieji broliai, tad besirengdami būti karininkais mes mokomės metodų ir semiamės žinių jiems auklėti ir juos rengti kovotojais dėl Lietuvos nepriklausomybės, dėl mūsų visų laisvės.

Sukilėlių likvidavimo metu pastebėjome, kad mūsų kareiviai, kaip ir anksčiau, pasiliko ištikimi valstybei, priesaikai; drausmingi, klusūs ir pasitikį savo vadams. Turėdami tokius kareivius mes galime tik dėjuotis ir, išrovę piktžoles, rengtis karių mokymo ir auklėjimo darbui taja pačia kryptimi, kaip buvo dirbama ligi šiolei. O tie, kurie savo vadų išsišokėlių buvo išvesti į gatvę, susitikę su mumis ir policija, suprato esą suklaidinti ir išvesti iš kareivinių visai ne tuo tikslu, kaip jiems buvo sakyta.

P. L. P. Karo Mokyklos karininkų ir kariūnų vieningumas ir susiklausymas birželio 7 d. tik pasitvirtino. Savo tarpe neturime nė vieno išsišokėlio, kuris šiokiu ar tokiu būdu būtų pareiškęs savo nepasitenkinimą prieš Valstybės Galvą, Vyriausybę ir valstybės santvarką. Mūsų linija aiški: Lietuvos Nepriklausomybę, Tautos Vadą J. E. Respublikos Prezidentą mūsų Šefą, Jo sudarytą Vyriausybę ir esamą tvarką mes visada pasirengę ginti nuo išorės ir nuo vidaus priešų, kaip kad ir esame prisiekę.

Prie Karo Mokyklos Šefo Vartų

Generolas ltn. Šniukšta Petras

Naujasis Krašto Apsaugos Ministeris

Birželio m. 12 d. Respublikos Prezidento aktu paskirtas Kr. Aps. ministeriu gen. leit. Petras Šniukšta, gimęs 1877. XI. 24 d. Raseinių apsk. Baigė Maskvos universiteto teisių fakultetą 1903 metais, tarnavo aspirantu ir karininku rusų artilerijoje Kaune. Prieš d. karą advokatavo Mintaujoje, Panevėžy ir buvo teisėju Mintaujoj. Tiek prieš karą, tiek karo metu darbavosi lietuviškose organizacijose, rašinėjo į lietuviškus laikraščius. Į mūsų kariuomenę įstojo savanoriu 1919. VII. 7 d., nuo tų pačių metų liepos 23 d. iki š. m. birželio 12 d., t. y. 15 metų, buvo kariuomenės teismo pirmininkas. 1920 m. pakeltas į pulkininko, 1925 m. — į generolo leitenanto laipsnį.

Apdovanotas Vyčio Kryžiaus II r. 2 ir 3 l., Vytauto Didžiojo 2 l., D. L. K. Gedimino 2 l. ordinais, savanorių-kūrėjų, Lietuvos ir Latvijos nepriklausomybės medaliais. Buvo Vyčio Kryžiaus ordino tarybos nariu, nuo 1932 m. — D. L. K. Gedimino ordino tarybos narys.

Naujasis Vyriausiojo Štabo Viršininkas

Generolas leitenantas Jonas Jackus gimė 1894 m. balandžio 23 d. Panevėžio apskr., Subačiaus val., Žviliūnų kaime. Baigęs Kauno gimnaziją, 1914 m. stojo į Petrogrado universitetą, kur studijavo matematiką.

Pirmuosius karo mokslus išėjo Vladimiro karo mokykloje Petrograde. Į veikiančią (XII) armiją pateko 1916 m. lapkričio mėn.

1917 m. balandžio mėn. buvo komandiruotas į Oranienbaum'o karininkų kulkosvaidininkų mokyklą, kurią baigęs sunkiųjų kulkosvaidžių netiesiojo šaudymo instruktoriaus vardu, vėl grįžo į veikiančią armiją ir buvo paskirtas VI Sibiro korpo sunkiųjų kulkosvaidžių netiesiojo šaudymo instruktorium.

1917 m. lapkričio mėn. po rusų kariuomenės visiško iškriimo, grįždamas į Lietuvą, buvo vokiečių internuotas ir ligi 1918 m. spalio mėn. išbuvo nelaisvėje Vokietijoje.

1918 m. lapkričio mėn., grįžo iš vokiečių nelaisvės, stojo savanoriu į I-ąjį p. pulką, kur buvo paskirtas kulkosvaidžių kuopos vadu. 1919 m. pakeltas į kapitono laipsnį.

1920 m. lapkričio mėn. kaip pasižymėjęs kautynėse buvo paskirtas 11 pėst. Vilniaus pulko vado padėjėju ir pakeltas į majoro laipsnį.

1922 m. sausio mėn. paskirtas eiti 11 p. Vilniaus pulko vado pareigas, kurias ėjo ligi 1923 m. rugsėjo mėn., kada buvo komandiruotas į aukštuosius karininkų kursus.

1924 m. baigė kursus ir buvo paskirtas Karo Mokyklos bataliono vadu. Tais pat metais pakeltas į pulkininko leitenanto laipsnį.

1926 m. pavasarį vadovybės parinkimu buvo paskirtas į karo akademiją ir komandiruotas į Čekoslovakiją. 1928 m. rudenį su pasižymėjimu baigė karo akademiją Prahėje ir grįžęs buvo paskirtas gen. št. valdybos IV skyriaus viršininku. Tais pat metais pakeltas į pulkininko laipsnį.

1930 m. paskirtas P. L. P. Karo Mokyklos Viršininku. 1931 m. gruodžio mėn. 23 d. pakeltas į generolo leitenanto laipsnį.

Generolas leitenantas Jonas Jackus

Už savo žygius kautynėse ir nuopelnus tėvynei apdovanotas šiais ordinais: Vyčio Kryžiaus V-jo laipsnio su kardais; D. L. K. Gedimino III-jo laipsnio ordinu; Savanorių-kūrėjų medaliu; Nepriklausomybės medaliu; Croix Militaire 1, Belgijos; Bilego Lva III, Čekoslovakijos; Latvijos 10 metų atvadavimo kovų jubil. medaliu.

Gen. št. pulkininkas lt. Černius Jonas

Naujasis Karo Mokyklos Viršininkas

Gen. št. pulk. leit. Černius Jonas gimęs Kupiškyje 1898 m. sausio mėn. 6 d. Pradžios mokslą ėjo ten pat Kupiškyje. Vėliau 1912 m. įstojo Panevėžio realinės mokyklon, kurioje bebūnant jam mokiniu užklupo Didysis karas.

Vokiečių okupacijos metu įstojo Panevėžio lietuvių gimnazijon tęsti pertrauktą mokslą.

1919 m. vasario mėn., kai Lietuvos jaunimas būrėsi į pirmuosius Lietuvos kariuomenės pulkus, gimnazistas Černius Jonas metė mokslą ir kartu su kitais moksleiviais skubėjo Kaunan, kad stotų į mūsų jaunos besikuriančios kariuomenės eiles. Panevėžys tada jau buvo bolševikų rankose. Taigi, lietuvių-bolševikų frontą laimingai perėjo ties Gelvonimis.

Atvykęs Kaunan stoji į vos dar tik susikūrusią Lietuvos Karo Mokyklą ir buvo priimtas mokiniu-kariūnu. 1919 m. liepos mėn. 6 d. bagė Karo Mokyklos I-ją laidą ir išleistas jaun.

leitenantu (anuomet vad. leitenantu), paskirtas ir išvyko į 3 pėst. pulką. Būdamas pulke ėjo įvairias pareigas: jaunesniojo karininko, ryšių komandos v.-ko; žvalgų komandos v.-ko ir kuopos vado. Būdamas 3 pėst. pulke dalyvavo visuose kovos veiksmuose prieš bolševikus ir lenkus 1919 ir 1920 m.

1920 metų rudenį perkeltas į Elektrotechnikos (ryšių) batalioną, kuriame teko eiti adjutanto ir vėliau vyresniojo karininko (kuopos vado teisėmis) pareigas. 1923 m. pakeltas į vyresniojo leitenanto laipsnį.

1926 m. suformavus Technikos pulką, jis skiriamas jame technikos mokomosios kuopos vadu (bataliono vado teisėmis). Tais pat 1926 m. pakeltas į kapitono laipsnį.

1929 m. grįžo iš užsienio baigęs mokslus ir paskirtas Karo technikos štabo Technikos dalies Viršininku (pulko vado padėjėjo teisėmis). 1929 m. pakeltas į majoro laipsnį. Vėliau 1932 m. paskirtas Karo Technikos Štabo Viršininku (pulko vado teisėmis). Tais pat metais pakeltas į pulkininko leitenanto laipsnį.

Prieš paskiriant P. L. P. Karo Mokyklos Viršininku, buvo Vyriausiojo Štabo III (Operacijų) skyriaus Viršininku, o iš šios vietos Valstybės Prezidento aktu paskirtas Karo Mokyklos Viršininku.

Išėitas mokslas: Baigęs I-mąją Kauno gimnaziją ir Lietuvos Universiteto Technikos fakulteto 3 kursus. 1926 m. baigė V. D. Kursų Elektrotechnikos skyrių. 1929 metais baigė su pasižymėjimu Belgijos aukštąją karo inžinierijos mokyklą (4-rių kursų) ir įgijo karo inžinieriaus teises. 1932 m. su pasižymėjimu baigė Paryžiaus karo akademiją ir gavo diplomą, kuriuo jam suteikiamos gen. štabo karininko teisės.

Pedagoginis darbas. 1929 m. dėstė Karo Mokykloje fortifikaciją ir V. D. karininkų kursuose elektrotechniką. Vėliau Vytauto Didžiojo Karininkų Kursuose dėstė 1932 m. ryšių taktiką. P. Krašto Apsaugos Ministerio paskirtas neetatiniu lektorium generalio štabo kursuose, kur dėstė inžinierijos dalykus.

Išleido vadovėlius: — Elektrotechnikos konspektas, V. D. karininkų kursų leidinys.

— Karo inžinierija I ir II dalis, Generalio štabo kursų leidiniai.

Dalyvauja mūsų kariškoje mokslinėje spaudoje, prižiūrėdamas „Mūsų Žinyno“ inžinierijos skyrių ir talpindamas jame savo straipsnius.

Apdovanojimai: D. L. K. Gedimino ordinas III laipsnio, Savanorių-kūrėjų medalis, Nepriklausomybės medalis.

„Kariui“ jau šešioliktieji metai

Džiuginanti 15 metų skaitlinė puošia sunkų, garbingai nužygiuotą visų mūsų mylimo „Kario“ kelią.

„Prieš penkiolika metų gegužės 22 d. gimė „Karys“ (pradžioj „Kariškių žodis“), — rašo jubiliejiniam „Kario“ numeryje dabartinis jo redaktorius mjr. Balčiūnas. Tačiau nūdien vartant jau penkiolikos didžiulių storų „Kario“ tomų laiko nugeltintus lapus — krūtinėje siūbteria nepaprastai malonus jausmas. Iš tų paprastų, bedvasių senstančio popierio puslapių dvelkia didi, be galo daug jaučianti siela — mūsų tautos siela. Amžiais išgyventa senosios, galingos Lietuvos likimo tragedija, laisvės pasiilgimas ir lietuviška drąsa, pasiryžimas žūtibūtinai ginant kiekvieną gimtosios žemės pedą, o taip pat laisvos Lietuvos ginkluotųjų jėgų spartus augimas ir tvirtėjimas, — visa tai, dvelkia iš didžiulių „Kario“ tomų puslapių lietuvišku nuoširdumu, meile ir kietu pasiryžimu.

Didžia tiesa skamba jubiliejiniam „Kario“ num. pareikšti „Kariškių žodžio“ redaktoriaus-steigėjo ats. majoro P. Rusecko žodžiai: „Jei ši Lietuvos dalis atgavo nepriklausomybę, tai visos tautos nuopelnas. Bet tam tikra to nuopelno dalis neabejotinai priklauso ir „Kariškių žodžiui“ — „Kariui“. Šis mūsų laikraštis savo uždavinį atliko“.

Visiems mums gerai žinant „Kario“ gimimo dienų aplinkybes ir turint kiek supratimo apie spaudos darbą — bereikalinga būtų ir minėti erskėčiuotą „Kario“ pražygiuoto kelio pradžią.

— Nieko nebus... Kas jį beskaitys?.. — samprotavo prieš 15 metų kai kuriė šiaudadūšiai tautiečiai, paskelbus sumanymą leisti „Kariškių žodį“. O šandie?! Džiuginantis, palyginti, „Kario“ tiražas, apie pustrėčio tūkstančio per 15 metų apie jį susibūrusių bendradarbių, jo organizuojami kariškajai beletristikai kurti konkursai — kalba patys už save. *Pagaliau... Kieno, jei ne „Kario“ puslapių, dvasia pagimdė ir mūsų jau trečius metus sėkmingai žygiuojantį „Kariūną“?!*

„Daugelis mūsų rašo ne dėl to, kad profesionalai, kad tik už-

Spauda — galingiausias pabūklas Vilniui vaduoti
ir Lietuvos Nepriklausomybei ginti

Vidury — Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus viršininkas pulk. Šarauskas; į kairę nuo jo — „Kario“ redaktorius mjr. Balčiūnas ir sekretorius St. Butkus; dešiniau — sp. ir šviet. skyriaus raštinės vedėjas mjr. Narušis.

darbį gautų, bet kad nori pasisakyti, pasidžiaugti“... — sako dabartinis „Kario“ redaktorius mjr. Balčiūnas, žinomas mūsų rašytojas Švaistas, kurio vedamam „Kariui“ mes linkime sulaukti 115 ir daugiau metų!

Ltn. Urbanavičius

7-nių Mokyklos kadro karininkų išleistuvės

Mokyklos karininkams, o kartu ir visai šeimai, kasmet tenka atsisveikinti su jaunais, energingais, tik ką pirmąjį karininko laipsnį įgijusiais leitenantais. Jų auklėtojams, Mokyklos karininkams, džiugu matant tuos jaunus, linksmus vadus, išsiskirstančius į visas mūsų kariuomenės dalis dirbti jau savarankišką darbą. Bet kartu ir gaila, kad taip trumpai čia pat Mokykloje tenka gėrėtis sunkaus savo darbo gražiais vaisiais.

Dar yra sunkiau Mokyklos šeimai skirtis su savo bendradarbiais — Mokyklos kadro karininkais. O tas būna neretai: štai ir pastaruoju metu mūsų šeima nustojo keletos savo narių. Vieni iš jų kiek anksčiau, kiti šiuo metu tarnybos labui yra perkeliami į kitas mūsų kariuomenėje pareigas: Mokyklos Inspektorius *pulkininkas Juodišius* — į 4 artilerijos pulką pulko vadu; etatinis Mokyklos lektorius *gen. štab. pulk. Zaskevičius* — į generalio štabo kursus lektorium; 2 kadro kuopos vadas *gen. štb. majoras Urbšas* — į III divizijos štabą; Mokyklos išdininkas

kapitonas Draugelis — į 5. p. pulk; 1 kadro kuopos vyr. karininkas *gen. št. kap. Motieka* — į vyriausį štabą; 1 aspir. kuop. vyr. karininkas *kapitonas Mickeliūnas* — į 1 p. pulką; 1 asp. kuop. būrio vadas *gen. štb. leit. Jodaugą* — į vyriausį štabą.

Su išvykstančiais iš Mokyklos bendradarbiais atsisveikinti visa Mokyklos karininkų šeima ir keletas neetatinių Mokyklos lektorių š. m. gegužės mėn. 30 dieną surengė atsisveikinimo vakarienę. Vakarienės metu Mokyklos Viršininkas gen. ltn. Jackus kreipėsi į išvykstančius, dėkodamas už pastangas tarnyboje, rengiant mūsų kariuomenei jaunus vadus, kartu dėkojo už gražų sugyvenimą ir netarnybos metu. Linkėjo, kad ir naujose pareigose būtų tokiais darbščiais ir sąžiningais, kaip kad Mokykloje buvo; kad kariškoje tarnyboje ir privačiame gyvenime visus lydėtų nuoširdumas ir pasisekimas. Prašė nepamiršti Karo Mokyklos ir visos šios karininkų šeimos. Karo Mokykla su išeinančiais p.p. karininkais visuomet palaikys ryšį, duodama jų dalims kasmet išleistų ir mūsų pačių parengtų jaunų karininkų. Pabaigus Mokyklos Viršininkui kalbą, išvykstantiems p.p. karininkams jų kolegų buvo įteiktos kuklios prisiminimo dovanos, o jų ponios buvo apdovanotos gėlių buketais.

Išvykstančiųjų iš Mokyklos vardu atsakė pulk. Juodišius. Jis dėkojo Mokyklos Viršininkui už rūpestingą ir teisingą dėmesį į juos visus kaip tarnyboje, taip ir netarnyboje. Mokyklos karininkų šeimai ponas pulkininkas dėkojo už taip gražų ir nuoširdų su išvykstančiais atsisveikinimą. Taip pat dėkojo už įteiktas dovanas, kurios apleidžiantiems Karo Mokyklos karininkų šeimą dar labiau primins gražiai praleistas dienas toje šeimoje.

Po vakarienės, kavos ir šokių metu, išvykstantiems paskutinį kartą reiškėme atsisveikinimo jausmus.

J. ltn. Br. M-čius.

Drausmė, rimtumas tarnyboje, gražus sugyvenimas kasdienybėje — du būtini ryšiai didžiulei, garbingai karių šeimai tvirtai sujungti.

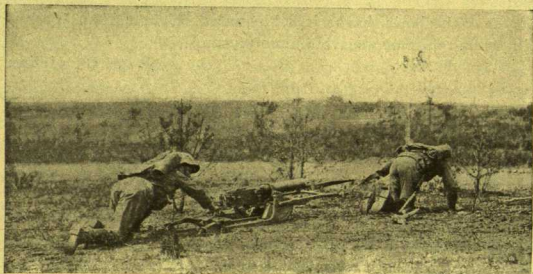
Grumtynės fortų rajone dienomis ir naktimis

Vykdamas mokymo planą, gegužės mėn. pradžioje prasidėjo plati taktikos pratimų lauke programa. Patiems kariūnams ir kariūnams-aspirantams vadovaujant kautynių daliniams (II kursui baigiant kuopa), o Mokyklos karininkams griežtai kontroliuojant, buvo pravedami įvairūs taktikos uždaviniai. Įtemptas, reikalaujantis nemažo teoretinio pasirėngimo darbas virė dienomis ir naktimis. Ankstyvais saulėtais ar ūkanotais rytais, o taip pat ir migdančiai vakaro prieblandai Panemunės šlaituose vos įžengus, ginkluotų, darniai žingsniuojančių kariūnų gretų voros iš mokyklos rūmų traukdavo rytų, pietų ar vakarų kryptimis.

Apie vidūdienį tarp senųjų Kauno tvirtovės fortų gulinčių laukų platybėse, molėtais, miškuotais Jėšios krantais judėjo, šliaužė, manevravo prakaituoti, suplukę atskiri kovotojai, puolė, gynėsi, traukėsi ar stabdė Karo Mokyklos daliniai.

Kai trimitas paskelbdavo visiems pratimo pabaigą, pavargę, pilni išpūdžių, besiginčiją įvairiais taktikos klausimais, kariūnai rinkdavosi nurodyton vieton. Čia prabėgdavo malonaus poilsio valanda ir būdavo likviduojamos iš duonmaišio „moralės pajėgos“.

Po nuodugnaus, pamokančio pratimo eigos nagrinėjimo, kariūnų kuopos dainuodamos žygiuodavo Mokyklos rūmų link.

Keist poziciją!...

Verdantis sporto frontas

Sėkmingos rungtynės su kariais

Be stambesnių futbolo rungtynių, Mokyklos komanda turėjo mažesnės svarbos susitikimų su 5 pėst. pulku ir 3 artilerijos pulku. Gegužės mėn. pradžioj suloštos rungtynės su 5 p. pulku baigėsi 7:2 ir antrosios — 5:1*). Su 3 art. pulku 1:0; 6:1 ir birželio mėn. 13 d. antroji kariūnų komanda baigė kovą su artilerija 2:2.

Kertame aukštąją lygą (LGSF)

Gegužės mėn. 16 d. kariuomenės stadione 18 val. susitiko Mokyklos futbolo komanda su LGSF LL. Tai pirmos rungtynės mūsų futbolininkų su aukštosios lygos komanda. Iki šiol nežinoma kariūnų komanda šaukia rungtynėms aukštos klasės vieneta. Matyt, tikėdamiesi lengvai ir dideliu rezultatu išlošt, LGSF stato 9 žaidėjus, o pradžioje net 8...

Žaidimo pradžioj sviedinys laikosi apie centrą. Vėliau kariūnai ima spausti, bet ir LGSF nepasiduoda. Pasikeitus korneriais, 17 minutėj kar. Naruševičius kerta į vartus. LGSF vartininkas Juodvalkis nespėja sugaut kamuolio. 1:0 Mokyklos naudai. Po golo kariūnai ima dar daugiau spausti, bet dažnai šaudo pro šalį... Porą kartų Mokyklos vartininkas kar. j. p. Kvedaras sulaiko pavojingus smūgius. Kariūnai menčiau pasuojasi, nepasisekimas erzina ir jie dar daugiau „mozina"... Kar. asp. Vizgirda (centras) dažnai šaudo per viršų... 35 minutėj gyva proga Mokyklai — kairysis sparnas kar. Palubinskas veda visai vienas... Kerta... bet sviedinys atsimuša į vartininko kojas. Tuoj po to kar. asp. Marcišauskas be reikalo kerta į autą.

LGSF lošia daugiau prasiveržimais, kurie būna, kartais, pavojingi, o kariūnai vienodai be vaisių spaudžia...

Gale kėlinio kariūnai kiek atleido tempą, bet LGSF to neišnaudojo. Kėlinys 1:0 kariūnų naudai. Korneriai 4:3.

Antro kėlinio pradžioj korneris LGSF naudai. Bekas kar. j. p. Savitis, sužeistas kojon, išeina. Jo vieton stoja kar. j. p. Smielauskas. Visai netikėtai kar. asp. Leonavičius, po I kėlinio pakeitęs k. a. Marcišauską, taikliai kerta į LGSF tinklą! 2:0 kariūnų naudai. Netrukus grįžta k. j. p. Savitis. Žaidimas pagyvėjo. Kariūnai, įgavę ūpo, žaidžia su didesniu pasitikėjimu, o LGSF nori bent atsilyginti. Rezultate įvyksta prie abiejų vartų keli susigrūdimai, bet išikarščiavę žaidėjai šaudo pro šalį... Tik gale žaidimo, 86 minutėj, tas pats k. a. Leonavičius iš k. a. Račkausko pasuotės gražiai įkerta trečią golą! Netrukus rungtynės baigiamos su rezultatu 3:0 (1:0). Kornerių santykis 6:6. Teisėjas p. Matulevičius savo pareigas išpildė gerai.

Kar. j. p. M-as

LGSF revanšas...

Po didelio pralaimėjimo kariūnams LGSF pasiūlė sužaisti antras futbolo rungtynes, jau savo pilnu sąstatu. Gegužės mėn. 21 d. 16,30 val. kariuomenės stadione LGSF pradeda I kėlinį žaisti prieš saulę ir vėją. Žaidimas beveik vienodas — ir vieni ir kiti turi progų, bet LGSF'ui pasiseka jau 9 minutėj riestu smūgiu įmušti kariūnams pirmą golą. Tik kėlinio gale, 42 minutėj, kariūnai atsilygina lygiai tokiu pat голу, tik iš dešinio sparno. Ant ram kėlinį LGSF paima iniciatyvą į savo rankas. Kariūnai veržiasi atskirais prasiplėšimais, kurie, tačiau, vaisių neduoda. Kariūnų gynimas pakrinka, haubekai nelaiko žaidėjų vietų. Tačiau LGSF nesiseka — daug smūgių eina pro virpstą į autą... 60 minutėj dėl pakrikusio gynimo, kariū-

*) „Kario“ 22 nr. koresp. Kerutis rašo, kad šiuo rezult. laimėjęs 5 p. p. (? red.)

nai gauna į savo vartus dar vieną golą, o 73 čioj — trečią golą... Rezultatas 3 : 1 LGSF naudai laikosi porą minučių. K. a. Marcišauskas 75 minutėj paduoda sviedinį k. a. Vizgirdai, kuris, pravedęs kerta į LGSF vartus antrą ir paskutinį golą kariūnų naudai. Rungtinės baigiamos rezultatu 2 : 3 (1 : 1). Korneriai 1 : 4. Teisėjas p. Volodka buvo perdaug smulkmeniškias.

K. j. p. M-as

Karo M-los ir V. D. Universiteto A. S. K. ir korp! „Ramovė” sporto šventė

„Sveikame kūne — sveika siela”, — sako senovės romėnų patarlė. Tas pasakymas tinka ypač mums, kariams, nes tik atsparus ir stiprus organizmas įstengia nugalėti kautynių sunkumus, tik drąsus, energingas ir patvarus karys tinkamai apgins tėviškę.

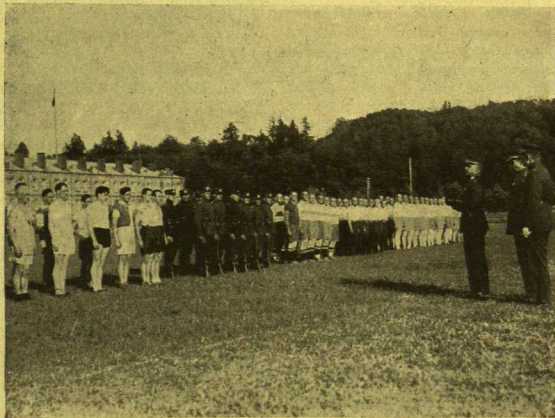
Mokyklos viršininko gen. ltn. Jackaus, žinančio sporto reikšmę kariams,

iniciatyva, gegužės mėn. 30 ir 31 d. d. buvo surengta Mokyklos sporto šventė, tikslu parodyti plačiajai visuomenei, jog užgrūdintas žygiuose ir manevruose karys yra nė kiek neblogesnis sportininkas, kaip kiti. Tačiau, suruošta šventė įrodė, kad kariūnai yra net geresni sportininkai ir daug kur pralenkia studentus, kurių šventė ėjo lygiagrečiai su kariūnų švente, tame pačiame kariuomenės stadione.

Pati šventė prasidėjo V. 30 d. Į išsirikiauvusius stadione prieš tribūną sportininkus prabilo Mokyklos V-kas gen. ltn. Jackus:

Senovės romėnai sakydavo: „in corpore sano est mens sana — sveikame kūne — sveika dvasia”.

Šis dėsnis liko reikšmingas ir šandien. Ypatingai jis reikšmingas mūsų neskaitylingai tautai, turinčiai savo betarpiškais kaimynais žymiai skaitlingesnes ir, be to dar, agresingas tautas.

Atidarydamas sporto šventę, kalba į sportininkus M. v-kas gen. ltn. Jackus

Garbingojo mūsų Šefo sutikimas, atvykus Jam pas mus antrąją sporto dieną

Tik būdami sveiki ir patvarūs kūnu ir galingi dvasia, mes sugebėsime išlaikyti krauju ir plienu iškovotą Nepriklausomybę ir pasiekti tų kilnių tikslų, kuriuos mūsų tautai yra užbrėžęs mūsų Tautos Vadas, mūsų Valstybės atgaivintojas, Pirmasis ir Dabartinis Lietuvos Prezidentas.

Sportas, būdamas viena patikimiausių priemonių užgrūdinti ir išlavinti kūną, padaryti jį gražiu ir patvariu, turi mums padėti išugdyti ir mūsų dvasinį pajėgumą ir solidarumą.

Todėl, turėdamas garbę atidaryti P. L. P. Karo Mokykloje kariūnų ir V. D. Universiteto studentų sporto šventę, K. Mokyklos Kilniojo Šefo vardu sveikinu patvarius kūnu sportininkus ir širdingai linkiu ne tik patiems būti galingais dvasia, bet ir panaudoti visus savo sugebėjimus atgaivinti mūsų prosenelių karžygių dvasią, kad kiekvienas lietuvis aukščiau ir išdidžiau pakeltų savo galvą, žinodamas, kad jo gislose teka ne pastumdėlių, ne baigščių vergų, bet Vytauto Didžiojo karžygių kraujas.

Tik būdami karžygiais-pasiryželiais, veiklus ir patvarūs kūnu, sveika ir vieninga dvasia, mes sugebėsime nuveikti didelius žygius mūsų Tėvynės Lietuvos garbei ir gerovei, galėsime į visos žmonijos kultūrinių sugebėjimų vainiką įpinti savo lietuviškų skaisčius žiedus.

Ši kariūnų ir akademinio jaunimo bendra sporto šventė tegul bus mūsų tautai simbolišku ženklu, devizu: fizinis patvarumas, dvasinis lietuviškas solidarumas ir vienybė Lietuvos garbei ir gerovei."

Tautos Himnas. Pagaliau sportininkai išbėga iš aikštės. Prasideda varžybos atskirose šakose.

Šokime į toli iš karto išsiskiria iš kitų kar. gr. Baltikauskas ir kar. asp. Dirvianskis, palikdami savo konkurentus užpakaly. Studentai nelaimi nė trečios vietos. Šokime į toli I vieta teko kar. asp. Dirvianskiui, II — kar. gr. Baltikauskui (abu po 5,71 mtr.). III vieta — kar. Jaloveckui (5,60 mtr.).

Įspūdingame ir tikrai gražiame

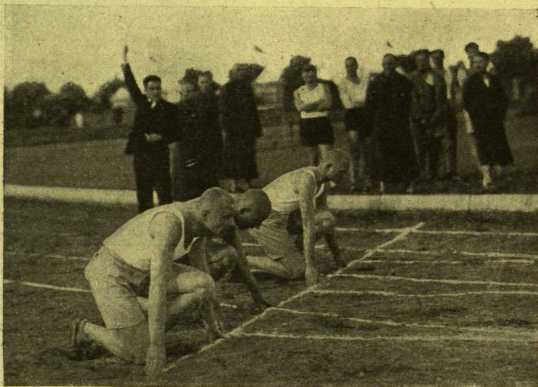
sporte — šokime su kartimi — garsiam šokikui Vaitoniui atsirado rimtas konkurentas — kar. j. p. Savitis. Vaitonis, buvęs gan geroje formoje, mėgino gerinti Lietuvos rekordą, imdamas 3,50 mtr. aukštį, bet... nepavyko — lūžo kartis. Tačiau jo pasiektas rezultatas (3,40 mtr.) užtikrino jam pirmą vietą. Antra vieta teko kar. j. p. Savičiui. Trečią vietą pasidalino kar. j. p. Kudžma ir stud. Prūsas.

Granatos mėtyme toli visus pranekė kar. j. p. Krikštaponis, numesdamas 68, 55 mtr! Antra ir trečia vieta teko studentams Mykolaičiui ir Dinsmanui.

Rutulio stūmime konkurencija eina tarp kar. j. p. Krikštaponio ir Lietuvos rekordisto Tamulyno. Tačiau kariūnui pasiseka nustumti rutulį 12,08 mtr., o Tamulynui tenka antra vieta su 12,00 mtr. Trečią vietą laimėjo kar. j. p. Valenta.

Kol vyksta kariūnams sėkminga kova „centimetrų“ fronte, iš šaudyklos girdėti reti šūviai. Čia taiklieji šauliai kariūnai ir atsargos j. leitenantai kaupia savo dėmesį, kad surinktų kuo daugiausia taškų...

Bėgimo takuose tuo pat laiku varžosi sprinteriai — 100 mtr. bėgikai. Į finalą, pagal laiką įeina: (iš kariū-

nų); kar. gr. Mikužis, kar. Jaloveckas, kar. asp. Dirvianskis, ir kar. asp. Klimavičius. Iš studentų: Kersnauskas, Tamulynas, Požereckas, Tupikas, Vileišis ir kiti. Finalas rytoj žada būti įdomus...

Po sprinterių išeina į takus stajeriai — 3.000 mtr. bėgimo dalyviai. Startan stoja 5 kariūnai ir 4 studentai. Kazin kas laimės? Kariūnų favoritui skaitomas kar. asp. Švedas, stu-

dentų favoritas — Kijauskas, rimtas priešas jaunam, dar neprityrusiam kar. asp. Švedui. Pradžioje aštriu tempu veda Kijauskas. Kiti išsitiesia užpakaly. Pamažu virtinė ilgėja, tarpai tarp bėgikų didėja. Po 2 ratų išeina pora jėgas mėginančių bėgikų, po kurių ratų pamažu išeina dar keli, neišlaikę aštraus tempo. Lieka abu favoritai ir 5—6 išsvermingesnieji. Pasakutiniam rate Kijauską bando lenkti

kar. asp. Švedas, bet pastarasis per vėlai pradeda finišuoti. Prie pat finišo įvyksta smarki kova tarp k. asp. Švedo ir Kijausko, tačiau juostelę plėšia pastarasis, o kar. asp. Švedas tik per krūtinę atsilikęs ima 2 vietą. Pirmojo laikas 10:18,6 min., antrojo — 10:18,8. Trečia vieta teko kar. j. p. Smielauskui (10:20,3 min.).

Tuo laiku šokime į aukštį I vietą laimi kar. j. p. Kazakevičius, gražiu stilium peršokęs 1,58 mtr. Antrą vietą pasidalino kar. j. p. Savitis ir stud. Požereckas (1,55 mtr.). Trečia vieta teko kar. j. p. Kudžmai ir ats. j. ltn. Zubkui (1,50 mtr.).

Disko mėtyme I vietą laimi Tamulynas (36,49 mtr.). II vieta — kar. j. p. Krištaponis (35,50 mtr.) III vieta — ats. j. ltn. Gavėnas (34,97 mtr.).

Saudymas šaudykoje baigėsi. Pirmąsias 3 vietas užėmė kariūnai. I vieta — kar. asp. Jablonskis išmušė 91 tašką (19, 22, 16, 19, 15), II vieta — kar. j. pusk. Kriaučiūnas — 86 taškai (12, 18, 15, 23, 18). III vieta — pasidalino kar. asp. Kudirka ir ats. j. ltn. Jasinskas — po 81 tašką.

Tuo ir baigiama trečiadienio programa. Ketvirtadienį, gegužės m. 31 d. 14 val. programa tęsiama toliau. Bėgimams kiek kliudė smulkus lietus.

Ieties mėtyme I vietą laimėjo kar. gr. Revuckas, numetęs 44, 40 mtr. Antrą vietą užėmė Tamulynas (44,22 m.), III vietą — Ulčinas (42,85 mtr.).

800 mtr. bėgimas ėjo 2 grupėmis: studentų ir kariūnų. Kariūnų grupė I vietą laimėjo kar. j. p. Paradnikas, prabėgęs per 2:16, 7 min. II vieta — kar. gr. Baltikauskas (2:23 min.). III vieta — kar. j. p. Raulinaitis (2:26,8 min.). Studentų grupė: I vieta — Kijauskas (2:16), II vieta — Gailiūnas, III vieta — ats. ltn. Milieška. Pagal laiką geriausiai prabėgo Kijauskas, II — vieta teko kar. j. p. Paradnikui ir III vieta — kar. gr. Baltikauskui.

100 mtr. bėgimas taip pat ėjo gru-

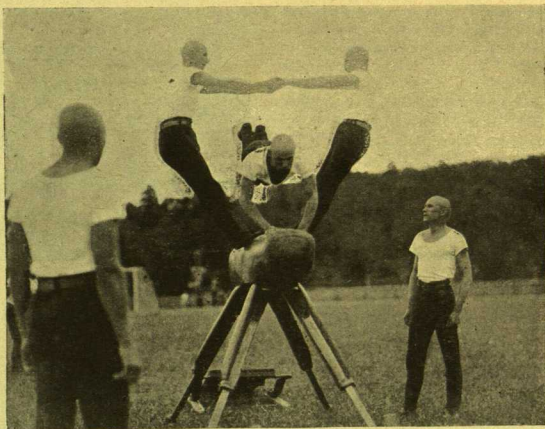

Kar. j. p. Krištaponis sviedžia granatą 68,55 mtr.

pėmis. Pagal laiką I vieta teko Kersnauskui (11,7 sek.), II vietą pasidalino kar. gr. Mikužis ir Tamulynas (12 sek.), III vieta — kar. Jaloveckas (12,2 sek.). Prie finišo juostelės iš kariūnų veržėsi kar. gr. Mikužis ir kar. Jaloveckas.

Rungtynės laikinai buvo nutrauktos pietų pertraukai, po to 15 v. 45 m. visi šventės dalyviai išsirikio frontu į tribūną ir laukė J. E. Respublikos Prezidento. Lygiai 16 val. pasigirdo maršo garsai ir pro stadiono vartus, Vyr. Šabo V-ko, Mokyklos V-ko ir kitų aukštų ka. ininkų lydimas, įėjo mūsų „Almae Matris“ Šefas — Tautos Vadas. Trumpai sustojo ties garbės kuopa, išsirikioviausia su Mokyklos vėliava prie vartų ir įžengė į tribūną. Sportininkams sukomandavo vyriausiasis rungtynių teisėjas gyd. pulk. ltn. Jurgelionis. Tautos Vado pasveikinti, gražiai atsakė šventės dalyviai. Po to, aikštėje liko tik įrankių gimnastikos dalyviai.

Įvairių numerių ir triukų su įdomumu žiūrėjo J. E. Respublikos Prezidentas A. Smetona, Krašto Apsaugos Ministeris plk. Giedraitis, švietimo ministeris Šakenis, švietimo vice-

ministeris Daniliauskas, vyriausiojo štabo viršininkas, II pėstininkų divizijos vadas gen. št. pulk. Pundzevičius, P. L. P. Karo Mokyklos viršininkas gen. ltn. Jackus, generolai: Bulota ir Galvydis-Bykauskas, įvairių kariuomenės dalių vadai, Kauno komendantas pulk. ltn. Saladzius, latvių karo atstovas Lietuvai pulk. Kocinš, SSSR karo atstovas Tiagunov, daug karininkų ir žymių mūsų visuomenės veikėjų.

Pradžioj — turnikas. Miklus, gracingas priėjimas, gimnastiškas pritūpimas, ir kariūnas vienas kitą pakeisdami stebina publiką „saulėmis“, „skliautais“ ir kitais triukais. Po turniko tuoj lygiagretėna išoka kar. v. p. Balčiūnas. Žiūrovai žiūri ir stebisi: „Kaip, girdi, kojų pėdos abipus veido gali būti išsirangiusios?“... Patiko lankstus ir gražus kar. asp. Ašmutaitis, ant rankų vaikščiojąs kar. Kvietinskas ir kiti. Po lygiagrečių visi trumpai perbėga — bematant stovi paruoštas „arklys“. Viens po kito,

viens per kitą, skersai, išilgai, po ir pro... Pralėkė visi kaip žaibas, sutvar-kė arklių ir ėmė vartytis ore, „saltomortale“, po 2 kart apsisversdami, mikliai išpildydami. Užtat ir susilaukė širdingų plojimų ne tik nuo publikos, bet ir nuo Tautos Vado... Mokyklos sporto instruktoriaus leit. Jaruševičiaus vedami, gimnastai dingo iš aikštės...

Be jokių sugaišimų, tuoj po įrankių gimnastikos, takais bėga bėgikai — estafetė 4×100 mtr. Dalyvavo Karo Mokyklos, „Ramovės“, ASK ir „Plienno“ komandos. Pirmą vietą teko ASK keturiukei, prabėgusiai per 48,2 sek. Antra vieta — Karo Mokykla (Baltikauskas, Dirvianskis, Jaloveckas, Mikuzis) — per 49,5 sek. Trečią vietą užėmė „Ramovė“, per 51,2 sek.

Toliau sekė parodomieji šokimai į toli, į aukštį ir su kartimi, bei granatos mėtymas. Didelį įspūdį padarė visiems kar. j. p. Krikštaponio metimas granatos. Kaip kometa perskrido granata beveik per visą futbolo aikštę

ir krito už vėliavėlės, žyminčios Lietuvos kariuomenės rekordą...

Lengvoji atletika baigta.

Į aikštę išbėga studentų futbolo komanda. Publika ploja. Po to, tuoj išbėga ir Karo Mokyklos futbolininkai.

Teisėjas p. Cerekas sušvilpia ir žaidimas prasideda. Studentai pradžioje energingai ir smarkiai puola kariūnus, kurių dauguma, nusikamavę lengvojo atletikoje, dabar dar bėgioja ir turi energijos dažnai prispausti ir studentus. Pas kariūnus jaučiamas ūpas, pasiryžimas, tačiau studentai turi visiškai naujas jėgas ir geresnę techniką. Bet kariūnai įrodė, kad nepakanka turėti gerą techniką, o būti pasiryžusiais ir rungtynės galima garbingai laimėti, ar bent nepralaimėti.

Visą pirmą puslaikį žaidimas ejo centre, dažnai prasiveržimais persimesdamas tai vienon, tai kiton pusėn. Studentai po pirmo puslaikio, pasibaigusio 0:0, stebėjosi, kaip Karo M-los komanda galėjo atsilaukiyti prieš tokį puikų Universiteto sąstatą. Girdėjosi publikoj klausimai: „Iš kur jie iškasė tokį vartininką, beka ir centro haubeką?!“... Ir iš tikrųjų, kar. j. p. Kvedaras gaudė puikiai. Daug kritiškų progų išgelbėjo vien tik vartininkas! Nemažai smūgių, nukreiptų mūsų vartų pražūčiai, buvo išvengta dėka greito kaip žaibas beko — kar. j. p. Savičio. O c. haubekas — kar. gr. Baltikauskas sudarė viso gynimo pagrindą, visur suspėdamas ir būdamas kaip tik ten, kur reikalingiausia. Tačiau negalima būtų neigiamai atsiliepti apie kitus kariūnų k-dos žaidėjus, išskyrus centro forvardą, kurio lėtumas dažnai erzino net ir publika.

Po 20 minučių žaidimo staiga pasigirsta neramūs, aukšti pavojaus trimto garsai... Žaidėjai nustojo žaisti, publika išsižiojo, laukdama kas bus... Po sekundės per aikštę pasipylė pirštinuoti kariūnai ir žaibo greitumu spruko pro vartus, per tvorą — į Mokyklos rūmus...

— Pavojus!

Mokyklos futbolo komandos nebuvo aikštėj, studentai likę vieni irgi pasišalinio. Daug kas abejoja ar tai tikrai pavojus, ar tik parodymas?

— Žiūrėkit! Pro langą lenda!

Iš 3-čio rūmų aukšto virve leidosi šalmuotas karys. Pro kitą langą — kitas... O pro stadiono vartus jau pradeda bėgti, dar pakeliui aporangą taisydami, šalmuoti, pilnoj kautynių šarvuotėj, su šautuvais rankose kariūnai. Atbėgę, tvarkingai stoja linijon. Kelios kuopos vado komandos — ir pavojaus kuopa sustingsta, griežtu judesiu pasukusi galvas į Tautos Vadą, jį gerbdama šautuvais.

Kuopos vadas prieina su raportu prie Respublikos Prezidento:

— Jūsų Ekscelencija, Jūsų Vardo Karo Mokyklos kuopa pavojui išrikiuota!

Po to, pasigirsta komanda ir kariūnų masė išsipila į šalis — išrėtėja. Visi kruta, skuba, kala... Ir po minutės futbolo aikštėj išdygsta keturkampių šalmuotų piramidžių miestas. Trimitas skelbia poilsį... Tarp palapinių vaikščioja budėtojas. Atrodo, kad į palapines įlindę kariūnai, iš tikrųjų, sporto nuvarginti, užmigo... Publika nekantriai ploja, nenori, kad kariūnai drybsotų... Vėl trimitas ir vėl viskas juda, palapinės per akimirksnį pranyksta ir vėl kuopa stovi linijon surikiuota. Maršo garsai palydėjo pavojaus kuopą pro tribūną ir Valsitybės Galvą. Kariūnai defiliavo, gerbdami savo Šefą. Netrukus, visi dingio už vartų.

Į aikštę sugrįžo futbolininkai. Prasidėjo nutrauktas žaidimas. Netrukus baigiasi pirmas puslaikis. Ant rame puslaiky kariūnai parodo dar didesnę aktiškumą ir laiko iniciatyvą daugiau savo rankose. Pasuotis vyksta darniau. Stiprūs šūviai į vartus dažniau kartojami. Tačiau... be vaisių, nes fortūna ne kariūnų pusėj.

Sviedinys pataiko dažniau į priešų vartų virpstus, kaip į tinklą...

— Nesiseka kariūnams....

Taip ir baigėsi antras puslaikis 0:0. Rungtinės buvo pratętos du kartus po 15 minučių, bet ir po to pratęsimo jokio rezultato nepasiekta.

Vėl išrikiuojami sportininkai prieš tribūną ir geriausiai kariūnai, laimėję pirmas vietas, gauna iš savo šefo rankų vertingas ir praktiškas dovanas.

Trumpas paradas, ir šventė baigta. Po to Garbingasis mūsų šefas sutiko apsilankyti Mokyklos karininkų ramovėje.

Studentų ir kariūnų futbolininkai kariūnų klube susirinko draugiškam pabaigtuvių alučiui...

Įvykusi sporto šventė, nors ir labai plačios, įdomios bei sunkios programos, tačiau pavyko gerai visais atžvilgiais. Tvarka ir organizacija buvo gera. Vadovavo lt. Jaruševičius.

Panašios šventės suartina visuomenę su kariais, kas itin svarbu mūsų jaunai ir mažai valstybei.

Baigiant tenka dar priminti, kad Karo Mokyklos sportininkai, susumavus bendrai visų laimėtų vietų taškus, laimėjo prieš jungtines studentų jėgas. Taškų skaičius yra, neskaitant šaudymo ir estafetės, 36:30 kariūnų naudai, o juos įskaitant, rezultatas pakyla 44:34.

Tas rodo kariūnų gerą išsilavinimą sporte, kad būsimieji karininkai ir moraliai ir fiziškai pilnai pasirengę ginti savo gimtąjį kraštą.

Kar. j. pusl. Mironas

Lemiantis V. D. Universiteto puolimas

Po pasibaigus lygiomis Mokyklos šventėje futbolo rungtynių su Universiteto komanda, kariūnai vis dėlto norėjo duoti golų studentams. Ir štai, birželio mėn. 9 d. stadione įvyko revanšinio pobūdžio rungtynės tarp Universiteto ir Karo Mokyklos. Rei-

kėtų pasekti smulkiau, kaip vyko šios rungtynės.

Universitetas žaidė tokio sąstato: Sokolovas; Ivanauskas, Grigalaukas; Ilgūnas, Tiščiauskas, Danilevičius; Žurauskas, Klimas, Lapėnas, Mušinskas, Dūda. Karo Mokykla: kar. j. p. Kvedaras; kar. asp. Kunevičius, kar. j. p. Savitis; kar. asp. Vitkus (vėliau k. j. p. Smielaukas), kar. gr. Baltikauskas, kar. asp. Marcišauskas; kar. asp. Račkauskas, kar. Naruševičius, kar. asp. Vizgirda, kar. asp. Guzauskas, kar. Palubinskas.

Pradėjus žaidimą, pačioj 1 minutėj krenta į kariūnų vartus netikėtas golas, kuris labai numša kariūnams ūpą. Kariūnai vis tik spaudžia, bet jiems nesiseka... 7 minutėj, gražiai priėję studentų vartus, kariūnai sudarė jiems rimtą pavojų, bet kar. Palubinskas iš 2 mtr. šauna per viršų... 15 minutėj Mokyklos naudai korneris. Gražiai paduotas sviedinys kar. asp. Guzausko siunčiamas „Dievui į langus“... 17 minutėj studentai, vos antrą kartą priėję prie kariūnų vartų, gerai susipasuoja. Tiščiauskas kerta su galva antrą golą!... Kariūnų gynimas dirba silpnai, o vartininkas, kažkaip išsiblaškęs, nelaiko savo vietos...

Kariūnai vėl spaudžia: 20 min. korneris; 22 min. centras kar. asp. Vizgirda susiremia su Ivanausku, paduoda kar. Naruševičiui. Šis kerta Sokolovui į rankas, bet pastarajam nesugraibius sviedinio kar. Naruševičius kerta nesulaikomą golą į studentų vartus!... 35 min. kar. Palubinskas vėl iš kelių metrų kerta per viršų... Tik 37 min. studentai kiek prispaudžia kariūnus, bet vienintėlis Lapėno smūgis eina pro šalį...

Antram kėliny kariūnai taip pat spaudžia. 57 minutėj dešinysis — kar. Palubinskas šauna stiprią bombą, kurios rezultate — golas! Rezultatai 2:2! Studentai prieina prie kariūnų vartų, laimi iš eilės du kornerius ir priversti vėl gintis. Sokolovas neti-

kėtai gauna tolimą bombą, krenta, nesugauna, bet... sviedinys eina į autą... Kariūnams nesiseka... 62 min. vėl momentas: kar. Palubinskas kerta savo baisų smūgį. Sokolovas atmuša kojomis... Sviedinys rieda nuo jo. Kar. asp. Račkauskas mėgina pavyti sviedinį, bet studentų bekas laiku spėja atmušti. 64 minutėj vėl proga neišnaudota: Kar. asp. Vizgirda prasiveržia, duoda bombą, bet... tiesiog Sokolovskui į rankas. Kariūnai sukruoto, ima daugiau mušti į golą, pasiekia kornerio. Kairysis ir dešinysis kariūnų sparnai apšaudo studentų vartus rikošetais į virpstus! Net kelios tikros progos!... 73 min. du smūgiai į studentų vartus: vienas... į virpstą, kitas į autą... Laimė atsuko nugarą kariūnams, nors jų ir yra visiška persvara... Atėjo lemiamą 76 minutė... Kariūnai gauna pabaudą arti vartų. Smūgis — susigrūdimas ir... galas... Universitetas ima spausti, bet be vaisių. 82 min. kar. Palubinskas kerta nesulaikomą bombą pro pat virstą į... autą!... Fatališka! 83 min. kar. v. p. Kvedaras išgelbsti savo vartus nuo 4 golo... Gale žaidimo kariūnai vėl paspaudė, bet kar. Palubinskas ir Vizgirda šaudo per viršų arba pro šalį... Netrukus pasigirsta teisėjo švilpukas ir studentų „choras“ trimituoja J. E. Valst. Prezidento taurės laimėjimą... Kariūnams viena paguoda, kad neužtarnautą. Visi, beveik, žaidėjai lošė gerai, bet... laimė buvo studentų pusėj...

Kar. j. p. M-as

Mūsų balansas

P. L. P. Karo Mokyklos futbolo komanda sužaidė iš viso 10 rungtynių, iš kurių 6 laimėjo, 2 baigė lygiomis ir 2 pralaimėjo. Golų santykis yra 31 : 12. Mokyklos k-dos naudai.

Pakeltas...

Tuoj po sporto šventės kar. j. p. Kvedaras Kęstutis, einąs 1a kuopoje

būrininko pareigas, už sąžiningumą ir ypatingai uolų pareigų ėjimą, Mokyklos V-ko įsakymu pakeltas į vyresniojo puskarininkio laipsnį.

112 dienų!

(Iš I kurso kariūno dienoraščio)

Gegužės mėn. 25 d., penktadienis.

Šiandien turėjom taktikos pratimą. Po pietų užsiėmimų nebuvo. Kai kas valė šautuvus, bet daugumas miegojo, nes pulti buvo nelengva. Po patikrinimo nepoilsą visi jau sugulė ir net mūsų kazematas, kuriame kalbos baigiasi paprastai apie 23 val., tyliai ilsėjosi. Aš dar galvojau apie rytdienos uždavinį, bet miegas ir mane nugalėjo.

Pabudau nuo kažkokio triukšmo. Iš karto nieko nesuvokiau. Girdėjau riksmus: „kelk!“, švilpimą, medinių kulkosvaidžių traškėjimą... Pavojus! — pagalvojau ir skubiai šokau iš lovos rengtis. Stvėriau skubiai kelnes, autus...

— Stot visiems ant spintelių! — sušuko kažkieno balsas.

Kazemate kažkas uždegė šviesą. Pamačiau kažkokį keistą tipą, lyg arabą ar indą... Bet tuoj pažinau vieną vyresniojo kurso kariūną. Tai Tradicijų Tėvelio adjutantą. Tuoj prisiminiau „Vargelio tėvelio“ pernykščias ceremonijas ir supratau, kad vyresnis kursas vėl kokį šposą mums krečia. Kol žiūrėjau į adjutantą, prie manęs prišoko kitas kariūnas, irgi pusnuogis, ir aptaškė vandeniu...

— Kelk, greičiau! Na, judinkis!

Mūsų kazemato jaunesnio kurso kariūnai jau stovėjo, vienais baltiniais apsilvėję, ant spintelių. Mieguisti ir nepatenkinti.

— Jaunesnis kursas į mane linijon! — pasigirdo vėl adjutanto balsas.

Visi šokome į koridorių, nes žinojom, kad su vyresniu kursu štukų nėra... Ir iš tikrųjų, mūsų Jona, užsi-

spyrusį neiti, „baudžiamoji ekspedici-
ja“ visą aplaistė vandeniu... Stovi,
vargšas, ir dreba...

— Ramiai! Pagarbą dešinèn! —
sukomandavo adjutantas.

Pasukome galvas. Pro duris įėjo
pats Tradicijų Tėvelis.

— Sveiki, bekelniai!...

Tokio pasveikinimo nesitikėję, ne
kartu atsakėm. Tėvelis pramurmėjo
kažką dėl „kariūniško nesubrendimo“
ir kreipėsi į mus su prakalba. Pasi-
rodo, šis „pavojus“ surengtas vyresnio-
niojo kurso kalendoriaus kabinimo
proga. Šiandien jiems liko 112 dienų
iki Mokyklos baigimo... Ta proga,
Tėvelis davė mums teisę rytoj visą
dieną nesisveikinti su vyresniojo kur-
so kariūnais rajono ribose ir uždraudė
žiūrėti į iškabintą budėtojo kambary
kalendorių. Bet, tradicijos proga, lei-
do dabar pažiūrėti į jų „šventenybę“...

Adjutantas mus pavedė pro kalen-
dorių. Pastebėjau tik daug išpieštų
galvų — visos vyresniojo kurso kariū-
nų. Pažinau mūsų kuopos viršilą ir
dar porą kariūnų — tokie juokingi...
Susijuokiau, bet tuoj gavau per spran-
dą šlapia kempine...

Stygų orkestras visą laiką grojo
valsą, o vyresnio kurso kariūnai, pri-
tardami, plojo ir dainavo. Jiems ge-
ra iš mūsų šypsotis... Na, bet ir mes
kitais metais būsim vyresni...

Viršila liepė visiems gulti, nes jau
buvo apie 1 val. nakties. Daug kas
dar gavo „krikštą“ už nesuspėjimą at-
sigulti per tris skaičius... Ir man te-
ko naktį praleisti ne lovoj, bet kažko-
kioj šlapioj baloj... Per miegus dar
girdėjau vyresnį kursą kalbant, kad
1 kadro kuopoj mūsų kursas buvo pa-
klusnesnis. Taigi, klausyk tu jų, kai
jie vandeniu laistosi... Ir pasitaisyt
nedavė — taip ir mirkau visą naktį,
kaip kūdron įkritis... *Kariūnas X.*

Vasara mus išskirsto...

Birželio mėn. 1 d. išvyko į pionie-
rių ir ryšių batalionus kariūnai aspi-

rantai praeiti papildomą kursą savo
specialybėse. VI. 4 d. anksti rytą
kariūnai asp. artileristai išvyko topo-
metrijos ir meteorologijos praktikos
darbams į Gaižiūnų poligoną.

Dainavos šaly — pas ulonus

Vieną gražią gegužės dieną Karo
Mokyklos kirpėjas, mulindamas kariū-
no-aspiranto barzdą, išdavė „karišką
paslaptį“; girdi, gegužės 15 d. kava-
lerijos būrys išvyksias į pulką. O
kai pagaliau būrio vadas įsakė visiems
pasimokyti paruošti pilną krūvį —
mūsų kavaleristų širdys iš džiaugsmo
suplakė į vieną taktą. Mes išsiilgę
žygio, permainų, naujų įvykių. Suka-
me kočėlan milines, antklodes, pala-
pines, lyg moterys rietimus, ir spėlio-
jame, kur vyksime. Štai kapitonas
perskaito sąrašą, perdalija būrį pu-
siau. Dalis — pas ulonus, kiti — pas
gusarus. Norime šokinėt, dainuot.
Vadai mums draudžia trūkšmą kelti,
įsako rytdienai žygiui pasirengti.
Kazematuose vėliau suskamba mūsų
dainos:

Sudieū Mokykla, valandos, bulkos,
Rytoj išjojam ulonų pulkan!
Oi lilia lilia, oi liala liala
Rytoj išjojam ulonų pulkan.

Sudieū matracai, kava ir sviestas, —
Gal nematysim Alytaus mieste,
Oi lilia ir t.t.

Paliki sveikas, „dosnus“ viršila —
Nebepasieksi mūsų už mylių!
Oi lilia ir t.t.

Visada linksmas kavaleristas —
Jo aštrus kardas, jo žirgas ristas.
Oi lilia ir t.t.

Rengiamės, kalame savo „kraičius“
į dėzes, brukam į kabūrus, skubame.
Tikra anarchija įvyko: išėjo lovos iš
rikiuotės, spintelės, dėžutės ir knygos
komandų nebeklausė, kabyklos pasi-
šiausė...

Vakare mus išrikiuoja. Kalba M-los Viršininkas, primena mūsų kariūnų pareigas pulkuose, linki pasisekimo. Atsisveikina Kuopos Vadas, Būrio Vadas, duodami praktiškų patarimų.

Sekantį rytą iškiūsi saulė nosį pro langus — neberado kazematuose nė vieno kavaleristo. O mes, prariję visą dienos davinį, krūvio naštom ant pečių išlingavom į arklides. Dar mėtėm paskutinius atsisveikinimo žvilgsnius į didingus M-los rūmus, kur didžiąją metų dalį kariškai auklėjamės ir kur pasiliko knarkią iš po nakties žygio kariūnai pėstininkai. Ir išnešė žirgai ant savo nugarų ginkluotą raitelių būrį; vienus — į vakarus, Klaipeдон, kitus — Alytun, į pietus. Ilgai judėjo vora plentais ir vieškeliais pirmyn, pro girias, upes ir pakalnes. O saulė, mėlynas dangus gerėjosi jaunais raiteliais, pasiryžimu spindinčiais veidais, linksmi dainuojančiais. Sustojome poilsui Prienuose, kur tiek malonių atsiminimų iš pirmojo mūsų rudeninio žygio! Šeriams, girdome arklius ir patys stiprinamės! Ir vėl tolyn pro Balbieriškį į Dainavos garšų padavimais kraštą.

Vakarop žemai pakalnėj išvydom savo žygio tikslą — Dzūkijos širdį Alytų, apjuostą mirgančia Nemuno juosta, apvainikuotą žaliaisiais pušynais, senoviškais fortai apstatytą. Toliau už miesto išdygo puikios, žalume paskendę 2-ro Ulanų L. D. K. Birutės pulko kareivinės, kur mus, dulkių nupudruotus, žibančiom akim, pasitiko pulko karininkai. Čia pat mūsų žygio vadas ltn. Liormonas išskirstė mus į 4 eskadronus. Nuvargę, po ilgos kelionės, miegojome pirmąją naktį ulanų lovose kaip užmušti.

Rytą, suskardėjęs budėtojo švilpukui, eskadronai virto skrudėlynais, užvirė gyvenimas. Tebesikrapštėme iš miego akis, kai ulanai jau stovėjo ruošai išrikiuoti. Mums gėda, bet teisinamės — mes dar svečiai. Kol

kas mes laisvi, galime tvarkytis. Brukame šiaudus į čiuzinius, dulkinama antklodės, drabužius, valome ginklus. Ir išsirikiuoja gražiai paklotos kariūnų lovos, sužvilga stovuose ginklai. Po pirmų pulke pietų susirenkame visi, dalinamės pirmaisiais išpučiais. Prisisimenam Karo M-los žydinčią gėlėm valgyklą, baltus stalus, ant jų lėkštes, riebius kotlietus, varškėčius, makaronus, kompto vazes... Ir... Štai vienas kariūnas klausia: — Jonai, gal turi duonos? — Turiu, o tu ką turi? — Pilvą! — suskamba atsakymas. Juokiamės ir traukiame į pulko krautu vė pieno gerti, sukrapštę paskutinius centus.

Kitą rytą prisistatome eskadronų vadams, jie paskiria mums įvairias pareigas. Ir prasideda naujas, įdomus pulko gyvenimas, darbas su ulanais. Su džiaugsmu imamės jo. Mus vilioja tie sveiki, puikūs ir narsūs vyrai, kurie taip pat kaip ir mes sau kovos bičiuliais pasirinko žirgą.

Keliamės ankti prieš 5 val. Vedame ulanus į ruošą, prižiūrimė valymą, šėrimą, tvarką. Nurodome, patariame, nors jie ir daug žino. Pasiūstingavę skubame pusryčių. Kava žila, salstelėjus, bet gardi, nes mes išalkę. Nuo 7 val. iki 10 val. užsiėmimai. Mums, kariūnams, lauko taktiškai pratimai, kuriems vadovauja pulko karininkai. Po to vėl ruošą arklidėse, pietūs, kareivinių valymas ir poilsis iki 14¹/₂ val. Susirenkam kariūnai, tariamės, klausinėjamės išpučijų. Vienas uždainuoja:

Karo Mokykloj — sviestas ir bulkos,
Pulke gi — putros prisrėbęs gulkis.
Oi lilia ir t.t.

Kvepia ant iešmo pamauta mėsa,
Dzūkiška košė — tikras skanėsis.

Oi lilia ir t.t.

Branginam duoną, nučiulpiam kaulus,,
Aplaižę šaukštus kišam už aulo.

Oi lilia ir t.t.

O už tas didžias kariūnų algas —

Klubė kasdieną sėdim ir valgom.

Oi lilia ir t.t.

Iš lauko pratimų grįžus

Tai sukelia visiems gardų juoką, visi jam pritariam ir tyliai niūniuojam, kol baigiasi poilsis ir popietiniai užsiėmimai pašaukia į darbą. Jojam į laukus, praktiškai išnagrinėti taktiško uždavinio. Laukai užsėti, tad daug ką darom sąlyginiai. Džūkijos gamta žavi mus. Kalneliai, pušynai, daubos pilni grožio burtų. Laimė skraidyti ant žirgo šitoj užkerėtoj šaly! Laimė burtų ir numirti kovoj už tą šalį!

Pilni kilnių pasiryžimų grįžtam į vakarinę ruošą. Užsrėbę „buzos“ turime pora laisvų valandų apsitvarkyti, ginklams apvalyti, kol trimitas pašaukia vakariniam patikrinimui. Galiausiai — poilsiu baigiame dienos programą.

Taip beveik kasdieną. Tik mes kariūnai atliekam dar įvairius šaudymo pratimus iš sunk. ir lengv. kulko-svaizčių ir karabinų, kurių nespėjom Karo Mokykloj atlikti. Tai mums nepaprastai įdomu. Kartais turime praktiškas ryšių pamokas. Susirišam

optiniais ženklais, telefonu, tiesdami lauko tel. linijas, rengdami centrinės ir štabų stotis.

Taip pat kasame apkasus, atliekame maskavimąsi. Rečiau mums tenka šokti per kliūtis, kurių pristatyta pilna aikštė. Ypač vilioja visus aukštasis Birutkalnis ir Vytauto kalnas — mirštamoms kliūtys. Gražu žiūrėti, kaip ulanai eikliais savo žirgais jas drąsiai ima. Ne vienas padaro pavojingą salto mortale.

Dar mūsų darbas mokinti ulanus: pėsčių rikiuotės, dėstyti statutų pamokas, šviesti. Žodžiu, darbas atsakingas, rimtas ir įdomus, leidžias arčiau pažinti ulanų gabumus, psichologiją, norus. Ypač susiartinom su jais per literatūros valandas, kurias jiems rengiam, o labiausiai per dainas, kurias jie taip noriai iš mūsų mokosi dainuoti.

Bėga pulke mūsų dienos, greitios kaip kulkos. Šeštadienių ir sekmadi-

nių popiečiais mus išleidžia miestan, niekas netrukdo. Einame pažįstamą aplankyti, laisve pasidžiaugti, miškais paklajoti ar Nemune pasitaškyti. Pušynuose, girdėti, skamba jaunimo dainos, juokas. Tai gegužinės, kurių čia tiek daug. Jaunystė traukia mus ir mes einame ten šveitriu kardu prie šalies, mėlynom rausvarožėm ulanų kelnėm ir baltom kepurėm didžiudami. Einame į jaunimą, nes mes per savaite dirbė — norime džiaugsme laisvai pasiganyti.

Kar. asp. Rutkauskas

Ryšių batalione

Vos spėjus pasibaigti Mokyklos sporto šventei ir dar apsvaigę nuo šventės išpūdžių š. m. birželio mėn. 1 d., iš pat ryto, mūsų 31 kar. asp. pradėjome ruoštis išvykti į dalis; 14 į Ryšių batalioną, 17 į Pionierių batalioną, išeiti specialų tų ginklų rūšių kursą ir atlikti stažą. Kai buvome pasiruošę, Mokyklos Viršininko įsakymu buvome sukviesti gimnastikos salėn, kur pats Viršininkas atvykęs davė kai kurių nurodymų ir palinkėjęs sėkmingai atliktį stažą atsiseikino, o mes dviejų karininkų lydimi išžygiavome.

Atvykus mums į Ryšių batalioną, prasidėjo naujas gyvenimas. Mus apgyvendino 2-ros kuopos viename kazemate prie senų kareivių. Tuojau mus savo globon paėmė malonus viršila, kurio nurodymais buvo pradėtas įsikūrimo darbas, t. y. lovų nešimas, čiuzinių kimšimas ir kiti darbai ir už poros valandų mes buvome susitvarkę, tik mūsų lovos apgailėtina atrode, nes naujai prikimšti šiaudais čiuziniai buvo apvalūs ir nesidavė jokiems įtempimams. Vėliau to paties viršilos buvome supažindinti su bataliono gyvenimu ir tvarka. Tą pačią dieną kuopos vado buvome paskirti vienį būrininkų, kiti skyrininkų pareigas eiti, prie jaunų kareivių. Po pietų jau tu-

rėjome sporto metu instruktuoti jaun. kareivius. Rytojau dieną visą užsiėmimų laiką buvome su jaun. kareiviais. Vakare gavome, mums skirto kurso, pamokų ir pratybų tvarkaraštį; čia buvo paskirta 7,30 val. į dieną teorijai ir praktikai ir 1/2 val. sportui su jaun. kareiviais. Ta pačia tvarka ir iki šiol tęsiasi užsiėmimai. Jau porą dalykų esame teoretiškai praėję ir dabar atliekame praktiškai. Praeinamais dalykais esame labai susidomėję ir patenkinti, tuo labiau, kad viskas tuojau atliekama praktiškai. Čia įgytomis žiniomis gal ne vienam iš mūsų teks pasinaudoti ir civiliam gyvenime. Išeidami iš bataliono išsinešime ne tiktai daug naudingų žinių, bet ir geriausių išpūdžių. *Kar. asp. Š. Č.*

Kultūros darbas ulanų pulke

Kavalerijos kariūnai aspirantai, atvykę į 2-ą ulanų. Liet. Didž. Kunig. Birutės pulką, buvo pulko kapeliono įtraukti į kultūros darbą. Kas ant rat sekmadienis buvo ruošiamos literatūros valandas. Susibūrę kariai turėjo progos išgirsti apie mūsų tautos žymiuosius žmones, nes svarbiausioji literatūros valandų programos dalis — paskaitos (skaitė kar. asp. Rutkauskas). Be to, pasistengta programą pajvairinti meniškąja dalim. Pirmomis valandomis kar. asp. padainavo keletą skambesnių Karo Mokykloje išmoktų dainelių. Vėliau padėdavo besikūriantiems naujokų chorui. Iš kar. asp. ir puskarininkų muzikos mėgėjų (dalyvavo kar. asp. Jagutis, Jankevičius, Gučas) susikūrė stygų orkestrėlis, kuris ėnešė daugiau gyvumo ir, iš dalies, pailustravo vieną kitą rašytoją išpildydamas jų liaudies pamėgtuosius kūrinėlius. Pilnesniam vaizdui sukurti, buvo skaitomi eilėraščiai. Vieną kartą kartą programą papildė ir pulko dūdų orkestras.

Apskritai, literatūros paskaitų metu, pasistengta duoti kareiviams su-

Laisvomis valandomis su ulanais

prantama forma bendras mažosios Lietuvos rašytojų, Kudirkos, Maironio gyvenimo ir darbų vaizdas. Skaitytą ir apie mūsų liaudies dainas.

Apskritai, kar. asp. dirba noriai ir ateityje, jeigu leis aplinkybės, numato visą eilę praktiškesnio turinio paskaitų.

Kar. asp. A. Gučas

„Ginkluotos jūrų jėgos“

Birželio mėn. 21, 22 ir 24 d. 17 val. Mokyklos manieže pulk. ltn. Michelevičius skaitė kariūnams paskaitą: „Ginkluotos jūrų jėgos“. Į paskaitą atsilankė beveik visi karininkai, nes tema yra tikrai įdomi ir aktuali.

Mokyklos perdavimas gen. št. pulk. ltn. Černiui

Birželio mėn. 23 dienos rytą, 7 val., Mokykla su Šefo vėliava išsirikiavo rikiuotės užsiėmimų aikštėje. Tačiau, tai nebuvo eilinis pasirengimas vykti paradan ar pradėti kokias iškilmes bei šventę pačioje Mokykloje.

Vos spėjus susitvarkyti, pamatėme iš tolo atžingsniuojančius buvusį Mokyklos v-ką, gen. ltn. Jackų ir naujai paskirtąjį, gen. št. pulk. ltn. Černiui.

Sutrinko sutikimo maršo garsai, o giliai pergyvenąs susijaudinęs generolas apėjo sveikindamasis išsirikiavusias kariūnų ir kariūnų-aspirantų kuopas, raitelių, artileristų būrius, liktinių puskarininkų, kareivių komandas ir civilinius tarnautojus.

Pagaliau, atsistojęs ties išsirikiavusiųjų viduriu, prabilo:

Ponai karininkai, kariūnai, kareiviai ir civiliniai tarnautojai.

Vykdydamas Tautos Vado valią, esu paskirtas kitoms atsakomingsoms pareigoms. Atsisveikindamas su Jumis ir perduodamas garbingąją P. L. P. Karo Mokyklą naujam Viršininkui Gen. Št. pulk. leit. Černiui, noriu, kad ir toliau Karo Mokyklos darbas eitų ta pačia kariškos dvasios, drausmės, narsumo ir lietuviškojo vieningumo linkme. Šią linkmę mums rodo Garbingasis mūsų Mokyklos Šefas Jo Ekscelencija Pirmasis ir Dabartinis Vals-

tybės Prezidentas, kuris prikėlęs mūsų Tėvynę iš priešmirtinės agonijos ją atgaivino ir veda prie mūsų Tautos idealų įgyvendinimo.

Jo atvaizdą matome šventoje, garbingoje Mokyklos Šefo Vėliavoje, prie kurios mes prisiekėme būti kilniais Tėvynės gynėjais ir Jos Nepriklausomybės saugotojais. Didžiuojuosi aš, o taip pat tvirtai tikiu, kad ir Jūs kartu su manim didžiuojatės, kad birželio 7 dienos įvykių metu nebuvo Karo Mokykloje nė vieno asmens, kuris būtų metęs šešėlį Mokyklos garbei, kuris būtų pamiršęs šventą kario priesaiką. Visi kaip vienas buvote pasiryžę sykiu su manim arba imrti, arba apginti Tėvynę nuo grėšiančio Jai pavojaus. Buvote ištikimi mūsų Tautos Vado valiai.

Aš tvirtai tikiu, kad per Jumis stiprės mūsų kariuomenė, o su ja ir visa tauta, kad pagaliau garbingas lietuvis drąsiai žvelgdamas Tautos ateitin, išdidžiai pakėlęs galvą žengs Tautos Vado vėdamu keliu, atmindamas, kad jis yra garbingų karžygių palikuonis ir kad jo gyslose teka Vytauto Didžiojo Karžygių kraujas.

Taigi, atsisveikindamas tariau Jums ne sudiev, bet iki pasimatymo mūsų kariuomenės eilėse, dirbant Tėvynės Lietuvos garbei ir siekiant didžių mūsų Tautos idealų.

— Sudiev Tamsta! — nuaidėjo tikrai nuoširdūs, galingi Mokyklos karių paskutiniai generolo atsisveikinimo žodžiai. Naujasis Mokyklos Viršininkas gen. št. pulk. lt. Černius tarė į susirinkavusius šiuos trumpus, svarius žodžius:

Pone Generole, Tamsta šiandieną atsisveikini su Karo Mokykla, kur teko kelius metus dirbti. Kitos, aukštesnės pareigos Jus laukia. Jums teks atlikti ir tvarkyti mūsų kariuomenės reikalus žymiai platesniu mastu, nes mes žinome, kad Tamsta esi paskirtas Vyriausiojo Štabo Viršininku.

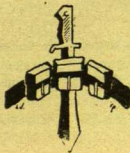
Atsisveikinant čia su Tamsta, aki-vaizdoje p. p. karininkų ir kariūnų, noriu pabrėžti, kad Karo Mokykloje bus tęsiamas ir toliau karininkų auklėjimo darbas, prisilaikant nustatytos vagos. Karo Mokykloje būsimieji karininkai turi ne tik gauti pakankamai karo mokslo žinių, bet jie privalo būti kariškai ir auklėjami. Tamstai vadovaujant Karo Mokykla buvo atitinkamaj aukštumoje, man tik tenka norėti ir stengtis, kad joje mokslas ir auklėjimas tautinėje ir kariškoje dvasioje būtų ir toliau tęsiamas, vis tobulinamas, kad kiekvienas šios mokyklos karys visada būtų ištikimas savo priesaikai ir kario pareigoms.

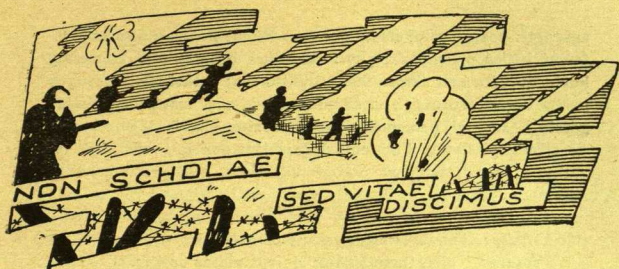
Linkėdamas Tamstai geriausios sekmes naujose pareigose, kviečiu visus K. Mokyklos karius sušukti mūsų viršininkui tris kartus garsų valio!

Trys didingi šūkliai nuaidėjo ryto tylumoje. Tada generolas priėjęs pabučiavo mūsų šventenybę, Šefo vėliavą ir atsisveikindamas nuoširdžiai spaudė karininkų dešines.

Dar paskutinis „Sudiev, Karo Mokykla!“ ir generolas energingai nužingsniavo Mokyklos štabo link. Naujasis Mok. v-kas visus apklausė skundų ir stebėjo mus, pražygiuojančius išskilmių maršu.

J. M. K.

J. Itn. Valevičius

Vieninis kovotojo mokymas

(Pabaiga)

17. slapukų mokymas

Tikslas: Išmokyti kareivį slapukų tarnybos.

Vietovė: įvairi.

Organizacija: kaip prat. 16 Nr.

Pratimo vykdymas: Slapukai statomi, kad papildytų apsaugą postovyje. Statomi slaptose vietose, iš kur laukiamas priešas ir seka kiekvieną pasikeitimą vietovėje dažniausiai klausia. Svarbu, kad jie mokėtų atskirti įvairius garsus ir žinotų, nuo ko jie pareina. Todėl mokymą ir reikia vesti ton kryptin.

Grupę pritaikyti kur nors dengtoj vietoj prie kelio ir charakterizuoti visą eilę įvairių garsų; pav.: žygiavimo, bėgimo, pavienio slinkimo, važiuojančio vežimo, bildesio arklių kanopų žingine, risčia ir šuoliu, pieva, smiltynu, lauko keliu, plentu; ginklų žvangėjimo žygiuojančios dalies, kalbos, šnabždesio; šūvio garso ir t. t. Mokiniai spėja garsą, instruktorius taiso klaidas.

Slapukas užsilaiko tyliai ir nerūko; palyginti galima jį medžioklės šuniui ar katei, medžiojančiai paukštį ar pelę. Paaiškinti, kokios įtakos garsui turi: drėgmė, temperatūra, vėjas, naktis ir t. t.

Eilę tokių pratimų reikia praveisti įvairiose vietose ir aplinkybėse, tam visuomet bus permaža laiko, todėl į ypatingesnius balsus reikia atkreipti dėmesio ir laike kitų pratimų.

Slapukų tarnybos sėkmingumas priklauso nuo mokėjimo slapta nuvykti į jiems paskirtą vietą ir joje užsimaskuoti. Jie turi laikyti tamprius ryšius su lauko sargyba. Todėl tarp jų ir

apsaugos posto ryšiu nustatomi sutartiniai ženklai. Pademonstruoti kelias priemones; pav.: skardinės dėžutės nuo konservų, kuriosin įdėta keli akmenukai, barškinimas; ji turi būti apsaugos poste, virvutė sujungta su slapukais; rodymas šiaudų ryšulėlio; garsiniai ženklai, pamėgdžiojant paukščius, žvėris.

Kadangi slapukai statomi dažniausiai nakčiai, todėl, kad išmokyti slapukų tarnybos, organizuoti vieną kitą pratimą naktį.

18. Žvalgyba

Tikslas: išmokyti žvalgyti vietos daiktus.

Vietovė: įvairi, turinti daug įvairių vietos daiktų.

Organizacija: kaip prat. 17 Nr.

Pratimo vykdymas: Pratimą pradėti pasikalbėjimu apie žvalgybos reikalingumą. Kiekviena kariuomenės dalis turi žvalgyti be paliovos.

Supažindinti su žvalgomąjo patrulio sudėtim, žvalgyimo toliu ir uždaviniais, kurie jam duodami. (Lauko tarn. statutas 226—250 § §).

Parodyti, kaip veikia žvalgai. Paleisti patrulį iš trijų senų kareivių ir įsakyti jiems atlikti įvairių vietos daiktų žvalgyimą. Su grupe sekti juos ir aptarti kiekvieno daikto žvalgyimą:

1. *Žvalgas eina atsargiai taikydamasis prie vietos* ir susilaidydamas punktuose, patogiuose sekti, stengdamasis būti atviros vietos kuo trumpiausiai.

2. *Aukštumos žvalgymas.* Negalima išlįsti aukštumos keteron, bet eiti iš šono. Jei aukštumos ketera ilga, pereiti ją maskuojantis krūmu ar aukšta žole, paieškoti žemesnės vietos, blogiausiam atsitikime daryti šuolį pakalnėn.

3. *Slėnio žvalgymas.* Priejus slėnį ne visi žvalgai sueina iš karto. Pradžioje sekamas priešingas slėnio krantas ir pats slėnis, vėliau visas ar du (jei žvalgo trys) pereina slėnį ir seka vietą iki kitos uždangos, tada ateina paskutinis.

4. *Miško žvalgymas.* Didelio miško žvalgomasis patrulis žvalgo tik pakraštį; einant keliu ar kirtimu žvalgoma apie 100 mtr. į vieną ir į kitą pusę kelio ar kirtimo. Tiesus kelias ar kirtimas gali būti sekamas ar saugomas kulkosvaidžių ugnimi, todėl nereikia eiti atvirai, bet miško pakraščiais. Mažą miškelį žvalgant, žvalgai stengiasi kuo greičiausiai išeiti į priešingą miškeliu pusę ir seka apylinkę, branduolis žvalgo nuodugniau. Miške, ypač tankiame, žvalgoma daugiau klausia, todėl žvalgai daro greitą šuolį ir po to pasiklauso. Reikia stengtis nekelti triukšmo, šakų nelaužyti, nes miške gerai girdėti.

5. *Krūmuotų vietų žvalgymas.* Tankūs, aukšti krūmai žvalgomi panašiai, kaip miškas. Žemi krūmai taip pat turi būti atsargiai žvalgomi, nes gali slėpti priešą. Geriau neiškilti aukščiau krūmų viršūnių paviršiaus. Žvalgant vietas, kur galima netikėtai sutikti priešą, reikia uždėti durtuvus.

6. *Atskirų gyventojų žvalgymas.* Reikia sekti iš toliau ar ko nematyti, ar nevaikščioja kas kieme. Nepastebėjus nieko įtartinio, vienas žvalgų artinasi prie vienkiemio. Atsargiai prieina prie negyvenamųjų trobesių, daro greitą šuolį prie gyvenamo namo, stengiasi pažiūrėti pro langą. Nieko neradęs eina ir seka priekini iki kitos uždangos. Kiti žmonės, kurie visą laiką sekė pirmąjį, dabar eina į vienkiemį ir žvalgą jį smulkiau.

7. *Kaimo žvalgymas.* Žvalgai praeina kaimą iš abiejų gatvės pusių, žiūrėdami į priešingų namų langus. Dažniausiai žvalgomasis patrolis kaimą apeina, kad be reikalo nepralodintų šunų, nes išžvalgyti kaimo negali, perdidelis objektas; pasiuncia du, tris žvalgus, kurie pažiūri ar yra kaime priešas. Jei kaimo gyventojai mums palankūs, galima jų pasiklausti ir jiems tikėti.

8. *Kelio žvalgymas.* Žvalgant kelią žiūrima ar nesugadinti tiltai ar nepadaryta barikadų ar kitų kliūčių. Ar kelias tinkamas žygiuoti, gurguolei, artilerijai ir t. t.; žiūrint, kuriuo tikslu žvalgoma.

9. *Brastos žvalgymas.* Brasta dažniausiai būna, kur upė yra platesnė, krantai lėkšti, srovė lėtesnė. Brasta turi būti patikrinta ar nėra joje padaryta kliūčių: primėtyta spigliuotos vielos, ežių, prikaltų prie dugno akėčių ir t. t. Brastos ieško pats žvalgomojo patrolio v-kas, branduolio padėdamas. Žvalgai perėję upę, seka kitame krante. Rastos brastos ištiriamas dugnas, gylis, srovės greitis ir brasta pažymima įsmeigiant šakas ar kartis.

10. *Žvalgyba puolant.* Esant toliau priešo, siunčiama nustatyti priešo jėgą, sparnus, pozicijos saugos vietą. Esant arti priešo, žvalgomas jo frontas, perėjimai per kliūtis. Pastarajam darbui siunčiama dažniausiai du, trys drąsūs ir sumanūs žvalgai.

11. *Žvalgyba ginantis.* Ginantis dažniausiai žvalgoma sekimu, gali būti siunčiami ir žvalgai gauti žinių apie priešą. Jei priešas toli, žvalgoma bendromis taisyklėmis.

Įsnagrinęjus šiuos ir panašius atsitikimus, sudaryti žvalgomąjį patrolį iš mokinių, puskarininkui vadovaujant. Reikalausti, kad atliktų vietos daiktų žvalgymą, kaip buvo rodyta. Daromas žvalgų klaidas instruktorius su likusiais taiso, stengdamasis klausimais išgauti iš jų tikrą sprendimą.

Įvairinant žvalgymą statyti įvairias charakteringas situacijas, senų kareivių vaizduojamas.

1. Pamačius toli praeinančią žvalgybą, žvalgas praneša žvalgomajo patrulio v-kui. Stengiasi būti nepastebėtas.

2. Susitikus su beginkliu priešo kareiviu, perbėgančiu mūsų pusėn, nukauti jį nėra prasmės. Jis sulaikomas ir perduodamas žv. patrulio v-kui. Šis išskratęs ir nuginklavęs jį siunčia su vienu apsauginiu pas išsiuntusį žvalgybą v-ką.

3. Tankumyne staiga susitikus su priešų; čia laimės tas, kas greičiau susiorientuos. Reikia pulti jį durtuvu ir kartu šauti, kad pranešt kitiems apie pavojų. Laisvas žvalgas turi paskubėti pagalbon užpultajam, todėl jie neprivalo greta eiti, kad neatsidurtų vienoj padėty.

4. Užtikus priešą, atsišaudant trauktis į šalį taip, kad ne kliudyti branduoliui atidengti ugnį.

5. Susitikus su priešų, jei jis yra skaitlingesnis už mus, reikia stengtis apeiti ar praleisti pro save. Susitikus nedideles priešų jėgas galima suimti ar nustumti jas. Bet jei tai nėra įsakyta, geriau neįsivelti į kautynes, atsimerant, kad žvalgybos tikslas ne kautis su priešų, bet surinkti apie jį kuo daugiausia žinių. Todėl žvalgai neprivalo šūviais atkreipti į save priešų dėmesį.

6. Jei vienas žvalgų taptų sužeistas ar susirgęs, reikia jį palikti pas vietos gyventoją ir grįžtant pasiimti. Aplamai jei ir rimčiau tektų nukentėti žvalgomajam patruliui, likusieji turi žinoti duotąjį uždavinį ir dėti visas pastangas, kad išpildytų jį iki galo.

(Pabaiga)

Literatūra:

1. Lauko tarnybos statutas.
2. Pulk. Urbonas. Vieninis kareivio mokymas.
3. Lauko pratimams instrukcija Gen. št. III sk. 1932.
4. Kap. Brzeskwinski, Wyszkolenie bojowe pojedynczego szeregowca.
5. Lvov. Bojevaja služba dozorov.
6. Gurov. Obučeniye boica i otdieleniya v pole.
7. Cap. Bouron. L'enseignement du combat dans le groupe et dans la section d'Infanterie 1-er partie. L'homme et le groupe.
8. O metodzie wyszkolenia bojowego (Polska Zbrojna Nr. 326, 1931 m.).
9. Maj. Perret. L'instruction de notre officier d'infanterie. (Rev. Mil. Nr. 2. 1932 m.).

Karo meno istorija

(Išvertė Lt. Valiulis)

Pėstijos atgimimas

Viduramžiuose, griūvant valstybinei galiai, pradėjo įsigalėti feodalinė sistema. Teismas, mokesčių rinkimas, apsauga nuo išorinių užpuodinėjimų ir vidaus tvarkos palaikymas. — valdžia ir prerogatyvai, įgavę abstraktų valstybinį pobūdį, buvo užgrobti stambiųjų žemvaldžių. XI šimtm. pradėjo nusistovėti ryški visuomenės klasifikacija; visuomenė suskilo į feodalus — dvarininkus ir liaudį — baudžiauninkus. Dvarininkai, būdami privilegijuoti centro valdžios, susirišę bendru ricierių moralės kodeksu ir įvairiomis savitarpio sutartimis, rėmėsi visoje Vakarų Europoje išmėtytų ir gerai įtvirtintų pilių valdymu ir sunkia, verguvei artima našta prislėgė liaudį. Miestai buvo dar nereikšmingi, o juose gyveną amatininkai ir pirkliai bet kokios didesnės visuomenės gyvenime įtakos neturėjo.

Tokiai visuomenės santvarkai esant, kada visas teises turėjo vienas luomas ir visiška beteisė buvo kitame, ginkluota pajėga, suprantama, negalėjo būti visuomeninio pobūdžio. Ir iš tikrųjų, tų laikų armijos turėjo griežtai apibrėžtą ricierių luomo charakterį. Armijų branduolius sudarė ricierių pulkai. Visi viešpataujančio feodalų luomo vyrai nuo mažų dienų buvo auklėjami atitinkamoje tų laikų dvasioje ir mokėsi ginklo valdymo meno. Sunkūs šarvai — pancervis (grandijos ligi kelių), šalmas, skydas ir t. t. — ginklai ir kovos žirgas, kuris dvikovoje galėtų išlaikyti sunkiai ginkluotą raitelį, labai brangiai kainavo ir visai nebuvo prieinami kitiems luomams. Taip turėjusių ricierišką pašventinimą atsiradusi lygybės dvasia privedė prie to, kad tos epochos kautynių tvarka (rikiuotė) susidarė iš suglaustos raitų ricierių eilės. Kautynės įvykdavo priešingų ar

-
10. Filatov i Envald. Opredelenije razstojanij do celei v strelkovom boju.
 11. Lafarg. Rol. odinočnogo boica i melkoj piechotoj časti v boju.
 12. Hauptm. Kühlwein. Felddienst ABC für den Schützen.

mijų ricierių dvikovomis eilės tvarkoje. Tiesa, kryžiaus karų žygių bandymai ir susidurimai su rytinėmis tautomis privertė kariuomenėse įvesti lengvai ginkluotą pėstiną svaidomiems veiksams atlikti, o kiekvieno ricierio sviton priskirti kai kurių skaičių ginkluotų žmonių, raitų ir pėsčių (iki 7), kurie kartu su pačiu ricieriu sudarė taip vadinamą *ricieriaus ietį*. Tačiau ricieriai savo „ietin“ nieku būdu negalėjo priimti sau lygiateisių, negalėjo ieškoti juose kovos draugų. Svitos žmonės buvo paversti tarnais, prirengiančiais pietus, saugojančiais savo poną poilsio metu, prižiūrinčiais arklį ir ginklus; jiems visiems griežtai buvo uždrausta ginklu kištis į jų pono dvikovą mūšyje. Kiek aukštas buvo asmeniškasis ricierių pasirengimas, kiek buvo didelė tokių šarvuotų raitininkų galios aureolė, kuriai, tarytum, negalėtų išdrįsti priešintis šimtai šarvuotųjų (šių laikų šarvuotų automobilio prototipas), tiek žemai stovėjo ricierių armijos karo meno lygis. Laiko dvasia ir ricierių luomo armijos davė ne didelius ir gabius vadus, bet tvirtus ir vikrius ricierius, dvikovų herojus turnyruose ir kautynėse.

Feodalų armijoje negalėjo būti nors kiek tinkamos pėstinijos, kadangi nė vienas ricieris nebūtų sutikęs nusizeminti, kad kautųsi pėsčias, o pėstiną sudarą samdiniai savo dvasia negalėjo užimti rimtos padėties kovos lauke. Reikėjo, kad valstybėje pasireikštų kitų luomų evoliucija, kad tautoje atsirastų elementai, iš kurių būtų galimas tinkamos pėstinijos sudarymas.

XIV šimtm. feodalė sistema pradėjo griūti. Visur pradėjo pasireikšti vadai, atkakliai besistengią sudaryti vieningą valstybę, prikelti ją iš feodalinės anarchijos jūros ir griežtai apibrėžti teisėtos valdžios sudarymą. Tame žemių surinkimo procese karališka (centro) valdžia negalėjo remtis išimtinai ricieriškos feodalės milicijos pajėgomis, kadangi jų sauvaliavimai, pasivėlinimai susirinkti, o kartais išsiskirstymai namo — nieko gero nežadėjo. Centralizuota, kiekiausiai suimanti kaimynus valdžia turi remtis ginkluota pajėga, kuri jai visiškai priklausytų.

Pradėjo pasireikšti pirmi broožai nuolatinės reguliarios kariuomenės, ordonansinių kuopų pavidale, kurios karo metu veikė kaip ricieriai, bet kurios susidėjo arba iš *žandarų* — bežemių, nusigyvenusių bajorų, tarnaujančių karaliui už atlyginimą ir gaunančių lėšas arkliui ir ginklams nusipirkti, arba iš *seržantų* — šaunių vyrų iš liaudies, kurie buvo apšarvuojami kaip ricieriai, aprūpinant juos pigesniu ir ekonomiškiau apginklavimu. Jau 1214 metais ties Buvina ricieriai turėjo savo ietis sukryžiuoti su ietimis samdinių, pavidale seržantų. Imperijos ricie-

riai, prieš kuriuos prancūzų eilėse atsigrįžo Suasonų seržantai, dėl visko nutarė neduoti pagrindo tvirtinti, kad jie lygiose sąlygose kovėsi su samdiniais ir tam tikslui seržantų smūgių sutiko stovėdami vietoje, nejudėdami, ne taip, kaip paprastai, kad smūgiui ietimi pasileisdavo lėtu šuoliu pirmyn.

Tose pačiose kautynėse ties Buvina priešprancūziškos koalicijos pusėje mes susitinkame ir su pėstija—*brabansais*, kurie rikiavosi apskritimais, vaizduojančiais kautynių lauke gyvas tvirtoves. Kautynių metu tokių gyvų tvirtovių vidurin sujodavo ricieriai susitvarkyti, atsikvėpti ir pasitaisyti aprangą. Toliau tos tarnybinės rolės feodalų luomo armijos pėstija pažengti negalėjo.

Ligi lemiamo vaidmens kautynėse pėstija pakilo viduramžiais, pirmą kartą 1302 metais kautynėse ties Kurtre. Kadangi po tų kautynių labai daug prancūzų ricierių pentinų buvo surinkta į Dievo Motinos katedrą Kurtroje, jos vadinamos dar „*pentinų kautynėmis*”.

Tuo metu Flamidrijos miestai pasiekė jau žymesnio išsiplėtojimo laipsnio. Miestų gyventojų svarbiausias užsiėmimas buvo gelumbės gamyba; žaliavą — vilną pristatydavo Anglija. Miestelėnai labai neapkentė prancūzų valdžios, kuri pas save nelaisvėje laikė flamandų hercogą. Pagaliau, kada prancūzų politika padarė represiją prieš anglus ir uždraudė iš Anglijos įvežti vilnas Flamidrijon, padėtis pasidarė visai neapkenčiama. Nebetekę vilties susirasti darbo, flamandų audėjai sukilo, išmušė prancūzų valdininkus ir užpuolė jų pilis.

Sukilėliams malšinti Prancūzijos karalius Pilypas IV Gražusis pasiuntė Flamidrijon 46 tūkstančius kareivių, vadovaujamų grafo d' Artua. Tos kariuomenės branduolį sudarė 6 tūkstančiai prancūzų ricierių, kuriuos lydėjo 30 tūkstančių ginkluotų jų ginklanešių, tarnų ir milicionierių; be to, armijos sudėtyje buvo dar 10 tūkstančių italų arbaletininkų. Tuo metu, kai prancūzų armija atvyko išvaduoti Kurtre citadelę, ją blokavo flamandrai. Flamandų, kuriems vadovavo grafas Giui, buvo 2¹/₂ karto mažiau, negu prancūzų; jų tarpe buvo tik keletas šimtų ricierių, o kitą flamandų kariuomenės dalį sudarė pėstija — sukilę krašto gyventojai, ginkluoti „godendagais“^{*)}. Flamidrai išsidėstė taip, kad jų frontas ir sparnai buvo uždengti klam-

*) lazda, kuri viename gale turėjo buožę ir peilį; ja buvo galima durti kaip pike, arba veikti kaip vėzdu.

piomis, vandeningomis vietomis: upėmis Lis, Grening ir bevardžiais upeliais.

Kautynes pradėjo įtalų arbaletininkai, kurie sudarė prancūzų armijos avangardą. Jų viršininkai, rekognoskavę vietovę ir įsitikinę jos netinkamumu raitų ricierių veiksmams, patarė grafui d' Artua nepulti flamandų šioje vietoje, nes, atsižvelgiant į vetos kliūtį ir priešo nusistatymą kautynes priimti, būtų esą neprotinga kompromituoti tokią skaisčią bajoriją prieš tų plebėjų bandas, kuriuos nusiminimas pavertė bepročiais. Bet grafas d'Artua, susitikęs su tokiu niekšingu priešu, buvo toli nuo minties susilaikyti nors vieną minutę, kad duotų galimumą ir laiką savo arbaletininkams pasiruošti smūgiui per upelį. Pasinaudamas rūku, jis nuėmė arbaletininkus ir metė pirmyn prancūzų ricierius, kurie padarė net 3 viena po kitos atakas. Sunkūs ricierių arkliai pelkėtų upelių krantuose klimpo ir krito, o pavieniai ricieriai, kuriems pavyko pereiti upelius, krito nuo flamandų godendagų smūgių. Sąmyšis paplito prancūzų eilėse, ypač tada, kai padrašinti pasisekimu flamandrai patys perėjo puoliman ir pradėjo juos vyti. Netekę kautynėse 50% savo sąstato, prancūzai netvarkingai atsitraukė.

Kautynių lauke pėstijos lemiamo vaidmenas kelias buvo nutiestas. Nusiteikime įvyko didelis moralės persilaužimas. Senovės rašytojai jį aprašo taip: „nuo tos pergalės laiko, senosios bajorijos garbės reikšmė ir senasis prancūzų narsumas žymiai nupuolė, nes tolaikinio ricieriškumo žiedas buvo sudaužytas ir pažemintas jų pačių tarnų, pačios prasčiausios pasaulyje liaudies: gelumbininkų, vėlėjų ir kitų amatininkų, kurie nieko nenusivokė kariškuose dalykuose ir kuriuos visa tauta niekino dėl jų tamsumo, vadindama juos ne kitaip, kaip nešvariais zuikiais. Bet toks narsus nugalėjimas ir pasitikėjimas savimi taip pakėlė flamandriečių moralę, kad kiekvienas jų pėsčias su godendagu rankose pasididžiudamas būtų drįšęs atsistoti prieš du prancūzų ricierius.

Tokio pat pobūdžio turi ir anglų nugalėjimas prancūzų šimto metų kare ties Kresais (1346), Puatje (1356) ir Azinkuru (1415). Anglijos kariuomenės eilėse kovojo ir flamandų pėstija ir anglų, kuri jau turėjo tam tikro patyrimo kautynėse, kadangi Anglijoje kultūros išsivystymas buvo sparčiai pasistūmėjęs priekin ir valstiečių luomas nebuvo vergų-baudžiauninkų padėtyje. Anglų valdžia, norėdama savomis jėgomis atispirti prieš netvarkingą, bet galingą prancūzų ricierių spaudimą, buvo prispirta svarbiausįjį kautynių vaidmenį patikėti pės-

tijai, nes anglų ricierių buvo nedaug. Be to, atsižvelgiant į anglų armijos papildymo sunkumus — visas susisiekimas buvo jūromis, — daugelis jų ricierių nusipėstino ir mūšin stojo pėsti. Išeinant iš pagalbinės ginklų rūšies nusistovėjęs anglų armijoje kariškas bendradarbiavimas tarp ricierių ir pėstininkų, pastūmėjo anglus į didelį progresą karo meno srityje, o tas davė jiems galimybės mažomis pajėgomis nugalėti nedisciplinuoatų prancūzų ricierių pulkus.

Nepasisekimai šimto metų kare, prancūzų ricierių nesugebėjimas išvyti svetimšalių iš Prancūzijos žemės, badas, epidemijos, skurdas, paplitę karui užsitęsusi, iššaukė Prancūzijoje 1358 metų valstiečių sąjūdį, žinomą „žakermī“*) vardu. Valstiečiai sukilo prieš feodų valdytojus ir atakomis paėmė sugriovė 60 pilių. Juos skatino naivus įsitikinimas, kad, norint sunaikinti turtinguosius — jų vargų eksploatatorius, reikalinga parblokti ant žemės visus bajorus ir tuomet žemėje atsiras rojus. Bet šioje epochoje valstiečiai neemigravo. Sukilėliai buvo neorganizuoti ir todėl pasižymėjo ypatingu žiaurumu. Pagalbon grėšiančiai prancūzų bajorijai — Amieno apylinkės bajorai jau visi buvo išpiauti — atėjo kaimynai; buvo net ricierių, atėjusių iš Rytų Prūsijos kardu malšinti sukilusių vergų. 1358 m. birželio 9 d. mūšyje prie Mo valstiečiai buvo sumušti ir dvarininkų galia iš naujo atstatyta.

Valstiečiai sukilėliai nesiskaitė nei su karo menu, nei su reikalais rimtose kautynėse išnaudoti karišką patyrimą. Daug sėkmingiau klojosi reikalai naujo stambaus pėstijos židinio, suliepsnojusio iš pradžių prieš austrų, o po to prieš burgundų hercogą. To židinio pėstija buvo Šveicarijos kalniečiai.

Kai 1315 metais švico, Uri ir Untervaldo kantonai pirmą kartą sukilo prieš austrų hercogą, jie prieš dešimtį kartų didesnes austrų pajėgas tegalėjo pastatyti mažiau, negu pusanatro tūkstančio kovotojų. Aplinkybės reikalavo ypatingo sukilėlių atsargumo ir, pritaikant karo meną ir vikrumą, taikliais šūviais užpildyti jėgų trūkumą.

Prieš pradėdami operaciją sukilėliai atidžiai išklause kautynėse dalyvavusio karštinčiaus Redingo patarimus: „pirm visko reikia gerai pasirengti karui, kad nuo jūsų, o ne nuo priešo, priklausytų, kur, kada ir kaip atlikti puolimą. Šito jūs pasieksite savo jėgų vykusiu paskirstymu. Kadangi skaičiumi jūs silpnesni, tai reikia veikti taip, kad hercogo prana-

*) Žak — prancūzų valstiečio šūkis, kaip Michel — vokiečio.

šumas neišeitų jo naudai. Mažas jūsų būrelis sprendžiamuoju momentu turi gelbėti save atsargumu... Naudingiausias jums aplinkybės tos, kad priešas jus nieku laiko, o kautynės labiausiai sekasi tiems, kurie gerai pažįsta vietovę". Redingo patarti šveicarai išsidėstė Morgarteno siaurukalnėje, o priekin išsiuntė užuolandą — rinktinį būrį iš 50 politinių emigrantų. Austrai, žygiuodami be apsaugos, įėjo į siaurukalnę ir tuo metu, kada kolonos galva atsidūrė į išsidėsčiusius šveicarus, ant kolonos uodegos iš viršaus pradėjo kristi užuolandos svaidomi rastai ir akmenys. Kautynės prasidėjo austrų sumišimu ir jie, neteکه 3000 žmonių, atsitraukė.

Dėl nuolatinių susidūrimų su kaimynais, šveicaruose susidarė kariška organizacija; pėstija buvo padalinta kuopomis, išsivystė sugebėjimas manevruoti net išraižytoje vietoje. Tuo pat metu šveicarų pėstijos dvasia ir pasiryžimas kovoti dėl brangios laisvės ir nepriklausomybės labai aukštai pakilo. Kautynėse prie Zempacho (1386) šveicariečiai savo pranašumu jau pralenkia ricierių pulkus.

Turėdamas viršijančias pajėgas, Austrijos hercogas Leopoldas III surinko savo ricierius ir ištiestoje falangoje nukreipė juos į miškelį, kuriame susispietė šveicarai. Pastarieji kontratakavo, bet visos jų pastangos pralaužti tolydžią ricierių iečių sieną nepavyko. „Tada, — rašo savo kronikoje Jonas Milleris:— suriko Arnoldas Vinkelridas savo draugams: aš pralaušiu jums kelią! Apglėbė rankomis glėbį ricierių iečių, susmeigdamas jas savo krūtinėn ir, kadangi jis buvo labai aukštas ir tvirtas žmogus, virsdamas prispaudė jas prie žemės". Per jo lavoną šveicarai įsiveržė į ricierių falangą. Nors ir narsiai kovojo ricieriai, stengdamiesi atsilaikyti, hercogas Leopoldas pats pakėlė nukritusią vėliavą, bet kaimiečių narsumas nugalėjo. Kautynėse žuvo pats Leopoldas ir su juo 600 ricierių, tuo tarpu, kai šveicarų nuostoliai buvo pernelyg maži (35 žmonės). Po 90 metų kariuomenė su Karoliu Smiela, šveicarai ties Murtenais (1476 m.) sumušė geriausiai pastatytą burgundų hercogo feodalę kariuomenę, nuo kalnų nusileido į Burgundiją ir savo pėstijos pergaletojos garbę galutinai patvirtino.

Kaip prancūzų ricerijoje po susitikimo su flamandų audėjais, o po to su anglų armija prasidėjo žlugimo procesas, taip pat ir vokiečių ricierija po „gusitų" karų (1419—1436), kaip luominės kariuomenės atstovas, pradėjo nykti. Gusitų judėjimas, iššauktas pasipiktinimu Konstansko bažnytiniai susirinkimui sudeginus visoje Čekijoje populiarių pamokslininką Joaną Gusą,

labai greit įgavo socialės revoliucijos pobūdį. Kraštutinių pažiūrų atstovai, taboristai (jų lageris Taboro kalne — Gradeštino kalnui duotas biblijos pavadinimas) paneigė viską, išskyrus bibliją. Jie nepripažino jokių įstatymų, griovė vienuolynus ir altorius, agitavo nemokėti duoklių ir nuomos mokesčių, o patys save laikė vietos angelais. Susijungę su miestų biednuomene, jie visoje Vokietijoje stengėsi išplėsti valstiečių sukilimo liepsną. Persisunkusi fantastišku entuziazmu, jų, tvirtų vidujinių ryšių (kovoj susigyvenusi), žiauri tautiška kariuomenė susirado sau pasižymėjusį vadą Joną Žižkų iš Tračnovo, prityrusį kariuomenės viršininką, kuris, kovodamas lietuvių-lenkų*) kariuomenės eilėse Tanenbergo (1410 m.) mūšyje sudavė lemiamą smūgį teutonams ricieriams.

Gusitai išdirbo originalią taktiką, kuri visiškai atitiko kautynių uždaviniui prieš ricierių kavalerijos spaudimą. Jie kautynėms pritaikė savąją gurguolę. Kariški vežimai, sujungti dvejomis grandinėmis vieni su kitais, sudarė paslankias tvirtoves, į kurias susikūlė visa ricierių galia. Tos tvirtovės buvo taip judrios, kad išnaudodamos visus pasidariusius plyšius ricierių rikiuotėje, pačios pereidavo į puolimą, aplamdę apsupdavo atskiras ricierių grupes, o apsuptuosius raitelius gusitai kabliais nuo arklių nutraukinėdavo žemėn. Žižkui, turinčiam besąlyginį autoritetą gusitų kariuomenėje, vadovaujant, kautynių gurguolės manevravimas buvo labai apgalvotas. Iš savo aukšto vežimo šis karo vadas, pirmiausia nematęs viena akimi, vėliau priešo vilyčios visiškai apakintas, sekdamas kautynių eigą iš bendradarbių nupasakojimų, įsakinėjo ir davė visokius nurodymus.

Apie Žižkaus reputaciją galima spręsti iš to, kad jam mirus (1424 metais) Čekijoje susitvėrė galingiausia kraštutinė „našlaičių“ partija. 1422 metais prie Vokiečių Brodes Žižkus visai sumušė imperatorių Sigizmundą, o prie Ausigo (1426) ir Grime (1430) gusitai sukūlė saksus. Veltui buvo padėtos visos germanų-katalikų pasaulio pastangos fantastiškai gusitų kariuomenei sudoroti.

Kadangi revoliucija išsiliejo iš Čekijos ribų, užtvindino Sileziją ir grėsė sunaikinti Vokietijos kultūrą, 1431 metais prieš čekus buvo padarytas didelis kryžiaus karo žygis, kuriame susirinko 120.000 žmonių, tame skaičiuje 40.000 raitininkų. Tačiau, kada kautynėse prieš čekus pasisiekimo tegalima buvo laukti tik teisingai išdėsčius ir viena

*) Originale — „rusų-lenkų“.

tvirta vadovybe apjungus kariuomenės dalis taip, kad jos į manevrą galėtų atsakyti manevru, ją, veikiančią prieš tuos religinius ir sociališkus eretikus, kiekvieną kartą atstovavo tik pakrikę klerikalų-baltagvardiečių pulkai. Puolant nuo Pilzeno šimto dvidešimties tūkstančių ricierių kariuomenė išsibėgiojo be pasipriešinimo, kada prie Tause čekų vežimai įsibrovė į jos eiles. Negarbė ir gėda vokiečių ricieriškumui buvo didžiausia, o po to mintis atsisakyti nuo feodalės kariuomenės santvarkos ir pereiti prie nuolatinės padarė sau kelią ir į Vidurinę Europą.

Gusitų ne tik kad nebeniekino, bet su jais niekas nebesiryzo susitikti kautynėse; jie ėjo per vokiečių kraštus, o gyventojai nuo jų atsipirkinėjo. Tačiau, nors išoris (iš kitų kraštų) spaudimas ir sumažėjo, gusitų atsparumas pradėjo nykti nuo tarpusavių vidaus vaidų tarp kraštutinių ir centro partijų, juose atsirado paprotis apkaltinti savo oponentus kaip heretikus ir deginti juos ugniavietėse. Bazelio bažnytinis susirinkimas didžiausiais nusileidimais sustiprino saikingųjų gusitų grupių poziciją. Jie, vadovaujami Žižkaus pasekėjų — Didžiojo ir Mažojo Propopų kautynėse ties Liponais (1434) sumušė ir sunaikino tabaristų kariuomenę.

Tokiu būdu, dvasinio liaudies masių pakilimo dėka, atgimė į tikrus karius tvirtovių vergai sudaužė viduramžių ricierių armijas. Bajorai vis daugiau ir daugiau pradėjo gauti pirmenybių į viršininkų vietas tautinio pobūdžio kariuomenės dalyse. Ricierių dalys vienkart buvo ir gvardija ir mokomoji komanda: joje bajorai tarnybą pradėdavo eiliniaus, o paskui jau karininkais persikeldavo į paprastąsias dalis. Toks vakarų europietiško karininko atsiradimas paaiškinamas kaip pavyzdys ricieriškos moralės ir siauro ricieriško luomo klasinės tendencijos persiėmimu. Rusijoje, kurioje niekuomet ricierių nebuvo, karininko tipas susidarė kur kas daugiau demokratiškesnis.

Tik nepažįstą karo meno istorijos gali manyti, kad luominė ricierių kavalerija pradėjo nykti iš mūsų laukų išradus ir palaiptams XIV ir XV šimt. išstobulinius šaunamąjį ginklą. Priežastys neabejotinai buvo daug didesnės: feodalinės sistemos pakrikimas, viduramžių ricierių aureolės nublukimas, miestams augant naujoje istorijoje naujų luomų iškilimas, didelis idėjinis plačių masių judėjimas, iššauktas klasikų tyrinėjimais, mokslų, meno ir pramonės akutimas, naujos religinės srovės ir dėl jų kilę karai — renesansas ir reformacijos. Šaunamieji ginklai iš pradžių buvo labai brangūs ir pirmoji jais apsiginklavo labiau turtingesnė kavalerija. Kaip ir kiekvienas brangiau kainuojąs

patobulinimas, šaunamasai ginklas istorijoje pasireiškė centro valdžios sustiprinamuoju įrankiu. Smulkieji feodalai neturėjo išteklių artilerijai įsigyti, o patrankos kaip tik buvo priemonė pagreitintam žemių ir valdžios surinkimui į dideles valstybes. Smulkių feodalų panaikinimo procesas stambesniaisiais ėjo pilnu tempu; pavienės ricierių pilys negalėjo atlaikyti karaliaus armijos apgulimo ir tuo būdu smulkiems savivaldybininkams atėjo galas.

Kad reikalinga remtis pėstija, sudaryta iš žmonių, turinčių tam tikras teises į laisvę, buvo pripažinta jau naujiems amžiams auštant, matyti iš landsknechtų ordeno įkūrimo. Labiausiai pasižymėjęs valdovas iš Habsburgų, imperatorius Maksimilijonas I (1483—1516), neramus valdytojas, prožekteris, bet labai populiarus liaudyje įkūrė šį ordeną tikslu sudaryti gerą tautišką pėstiją. Į landsknechtus perėjusių ir abejotinos reputacijos asmenų nepriėmė; landsknechtai turėjo savas privilegijas, savivaldybę ir savo teismą. Tas ordenas, priešingai kitiems siauresnės reikšmės luomų ordenams, buvo sugalvotas kaip vidaus luominė įstaiga. Pats Maksimilijonas, užsirašydamas į tą ordeną, padarė jį modernišką; sekdami jo pavyzdžiu, daugelis bajorų įstojo eiliniams į landsknechtų eiles, pasidarė draugais pagal ordeną įstojusių į jį prastuolių, o tuo būdu ricierių tradicijos ir dvasia tame pėstijos ordene turėjo sudemokratiškėti. Pirmuose landsknechtų pasirodymuose, pasisekusių kautynių eilėje, jau tie moraliniai laimėjimai pasireiškė; tačiau Maksimilijonui nebuvo lemta ištesėti ligi galo nė vieno savo projekto, kuriais jis šėlo ir netrukus landsknechtas pasidarė Vokietijoje sinonimu ne to kariško džentelmeno, valstiečių ricieriaus, apie kurį svajavo Maksimilijonas, o sinonimu įžlaus samdinio, perduodančio savo jėgas ir kraują be jokių idėjinių motyvų, sinonimu grobuonies ir smurtininko.

XVI šimtm. anglų filosofas Bekonas iškėlė reikalą agrarinio įstatymo, kuris apdraustų valstiečius kaip žemės savininkus, reikalą turėti tam tikrus elementus pėstijos komplektavimui: ypač svarbu valstybės reikšmei ir jos galiai, kad valstiečių valdomi ūkiai būtų pakankamo didumo, kuriuose be didelio vargo galėtų išsilaikyti (augti) tvirti žmonės; kad didesnė žemės dalis būtų atiduota valdyti vidutiniams (padėtimi) bajorams ir bernams. Iš tikrųjų, bendra, labiausiai kompetetingų karių nuomonė tokia, kad pagrindinė visos armijos jėga pasireiškia pėstijoje. Bet, norint suformuoti gerą pėstiją, reikia turėti žmonių, kurie išaugtų ne priespaudoje ir skurde, o naudotųsi tam tikra laisve ir ištekliu. Jei valstybė rūpinsis tik savais džentelmenais, o žemdirbiai ir artojai pasiliks paprastais jų bernais, t. y. nuskurdėliais, tai ji niekuomet neturės geros pėstijos.

MIŠKUOTUOS GAIŽIŪNŲ SMIL

Tuo tarpu, kai vienos kariuomenės dalys tęsia ramų mokymo darbą nuolatinėse savo stovėjimo vietose, kai visame krašte mūsų giminės ir artimieji prakaituoja prie vasaros darbų, — Gaižiūnų poligono laukuose taip pat eina didis, nuolatinis, sunkus ir atsakingas darbas. Čia šimtai jaunų vyrų rengiami didžiausiai lietuvių pareigai — mokomi sumaniai kautis su Lie-

tuvos priešais, ginant brangiausių mūsų turta — Nepriklausomybę ir siekiant mūsų tautos idealų.

Štai žirkliškuoju žiūronu ginkluota kario akis godžiai seka šturmuojančius „priešo“ pėstininkus;

Šalia drąsieji Lietuvos padangių saikalai — karo lėktuvai neša mirtį tėvynės priešams.

(„Kario“ kl.)

Šaliapinas pas mus

Pasaulio garsenybė — didis rusų dainininkas Feodoras Šaliapinas, mūsų tarpe, žiūri mūsų futbolo rungtynių su LGSF komanda (VI. 9 d., kariuomenės stadione).

Lietuva, Valstybės Prezidento asmeny, pagerbė didįjį dainininką, suteikdama jam aukščiausio laipsnio Ge-

„Sekmadienio“ kl.

dimino ordina, o tuo pačiu ir Lietuvos garbės pilietybę.

TYNUOSE KARAS JAU EINA!

Iš poligono

Viltim kilnojasi krūtinė,
Kai mus mašina garinė
Kaunan tapnos prunkšnodama.
Ei, stok, stotis. Gana!

Vėl daina asfalto,
Ūzesys taksimotorų;
Diržas vėl jau mano baltas,
Vėl kvėpuoju Kauno oru

Ach, atleisk, skubu į šoną —
Širdis svaja vėl žydi:
Pamiršus ugnį poligono
Gražuolių akys lydi...

Vėl daina asfalto,
Ūzesys taksimotorų;
Diržas vėliai mano baltas —
Vėl kvėpuoju Kauno oru.

Fortų karo dalyvio laiškas mergelei

Labutė!...

Tu tyli. Savo berneliui Tave sveikinančiam nieko neatsakai.

Al, kodėl nustebus? Tavo akučių mėlynių gelmėj — sulinkęs, susisukęs klaustukas, lyg Jūros verpetas, ties kuriuo sėdi ir stebies manim.

Nieko man neatsakai.

A. — Netiki, kad tai aš, Tavo Ksaverėlis? — Mane gyvą palaidojai. O gal ir apraudojai? Gal?... Gal pasmerkei ir užmiršai? Užmiršai, nes, nei sugrįšiu, nei sudie nepasakęs, tau žuvau.

Nei sudie...

Taip. Ganėtinai progos turėjai tokią opinią susidaryti. Juk ilgą laikotarpį nerašiau meilių, saldžių žodelių, kaip išsirpusių vyšnių.

Tačiau tai visa praėjusi. O praėjusi

nesugrąžinama... Užmiršk tas kondicijas, kurios privertė Tave mane gyvą palaidoti.

Ką? Vis dar tyli. Ir Tavo klasiška veidą tamsus šešėlis darko. Rūstybė moteriškoj širdy.

Tave buvau užmiršęs? — Nei margos gromatužės.

Taip. Teisinga.

Bet. — Fama fuit — ėjo karas fortų rajone. Juk tat žinai.

O karas baisus. Beširdis. Nenusilenkia net prieš moterų kaprizus. Ir nieko nepaiso.

Karas — baisus devyngalvis slibinas. Dar baisesnis, negu kad pasakose girdėjai.

Slibinas turi devynias galvas, o mūsų „raudonasis“ priešas daug daugiau galvų turėjo. Ir aršiausiai dvi-

dešimt kartų, protarpiais atsilsėdamas, vis mus puolė tai iš pietų, tai iš rytu, tai vėl, bala žino, iš įvairių pasaulio kraštų.

Mes budėjom. Ir nė vienas kariūnas prieš jį nė nesudrebėjom. Su pasiaukavimu ir energija ėjom pilnoj šarvuotėj į kovos lauką. Mūs dvasia praugo mus, ir buvom nepalaužiami.

Galingieji pabūklai išsisklaidydavo po vietovės raukšles, kur motina-žemė glausdavo mus. Karčiu, dusliu trenksmu sviediniai iškeldavo dulkių stulpus į orą, tuo mus prie jos veido priplodami. Vieną kitą išvesdavo iš rikiuotės.

Aplenkdami šaudomus plotus, paliekom savos artilerijos, šliauždami, ropodami, bėgdami artėdavom su nustatymu priešą lemiamoj vietoj, lemiamu smūgiu sutriuškinti. Tempdavom „Zbrunovką“ ir senį drūtakalbį „Maksimą“, kurs išmintingai moka prašnekti, grąšindamas priešui mirtim. O taikklusis šautuvėlis, tai talismanas. Ir su meile spaudėm jį kiekvienas prie savo šono.

Taigi. — Puldavom puolantį priešą aršiai ir su viena tik mintim: — laimėt.

Pirmaisiai susigrumdavo žvalgomo sios dalys, avangardas ir po to, su viso išsprendimu, pagrindinės jėgos.

Prašnekdavo visi pėstininkų ginklai. Jų šneka porino alegorišką, šimtmečiais neišspręstą, baisią mįslę. Tokią klaikią...

Aplinkui parako kvapas, dūmai ir... slankiojanti barškėdama, lyg šmėkla, skeletinė mirtis...

Krito priešas, kaip rudenį geltoni

medžių lapai. Krito didvyriškai mūsų narsieji broliai — kariūnai.

Niekas jų neraudojo. — Nebuvo laiko. — Tik — pirmyn pirmyn! Kuo greičiausiai laimėt, galutinai sutriuškinant priešą.

Su uždėtai durtuvais — valio! Ataka galinga. Ataka nesulaikoma. — Priešo dvasia slopsta nuo mūsų staugaus triukšmingo puolimo. Jų pasitikėjimas mažėja. Akys temsta matant blizgantį durtuvų debesį ir uraganišką jų jėgą. Veidai bala. Ir... bėga. Bėga, lyg bailūs kiškiai, krisdami nuo taikliai lekiančios kulipkos, nešančios užpuolikam mirtį.

...Ką, mergužėl? Sakai, baisu.

Gal būt.

Tačiau baigsis karas, ir grįžta beružėliai pas savo mergužėles, mylimaisias; motinos sulauks savo sūnus; tėvynėi prašvis šviesus rytojus — ir joks priešas nebesikėsins...

Laimė mums šypsisis — tėvynė laisva, tėvynė galinga.

Gargas pasklis olifanto garsu šimtus kilometrų per tamsius miškus, žalius klonius, aukštus kalnus... —

— Mes laimėjom!

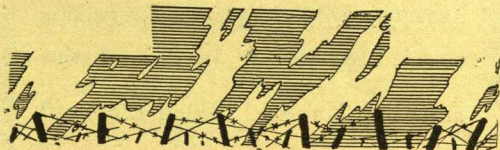
Nusilenks betkas prieš mus, budinčius nepalaužiamos valios tėvynės sūnus.

Nusilenks jėga prieš jėgą, nusilenks netiesa prieš įstatymus — si vis pacem, para bellum.

Taigi. — Mergužėl, paskandink savo abejojimus Jūros gelmėj ir lauk manęs grįžtančio.

Gyvenk su manim bendru džiaugsmu — „raudonieji“ nugalėti.

Tavo Ksaverėlis

Leidžia P. L. P. Karo Mokyklos kariūnų klubo fondas
Redaguoja ltn. URBANA VIČIUS SIMAS

75874

KARO MOKSLŲ ŽURNALAS

MŪSŲ

ŽINYNAS

EINA KAS MĖNUO

Prenumerata metams;
aktyviosios tarnybos ir at-
sargos karininkams—25lt.;
ats. kariams studentams,
puskarininkiams ir karei-
viams—12 lt.; kr. ap. min.
civil. tarnaut. kareivių vie-
tose — 18 lt.; civiliams —
30 lt.; užsieny dvigubai.

Redaguoja plk. ltn. Vytautas Steponaitis

Leidžia Spaudos ir švietimo skyrius

Adresas: Kaunas, „Mūsų Žinynas“

Ką pergyveno, svajoję ir jautę Lietuvos Karo Mokyklos kariūnas *prieš 8 metus* — vaizdžiai, atvirai, lengvu stiliumi dalinai atvaizduota vienintėlėje mūsų kariškoj literatūroj *Sim. Jon. Urbono*

KARIŪNO

ATSIMINIMŲ

knygoje, išėjusioj dviejose dalyse 1930 ir 1931 metais. *Viso 404 pusl.* 1932 m. skaitytojų gausumo atžvilgiu mūsų kariuomenės kareivių bibliotekose iš lietuvių autorių ši knyga *laimėjo pirmąją vietą.*

Kariškoji spauda „Kariūno atsiminimus“ įvertino teigiamai:

„...vertinant, kaip karišką beletristiką jie yra įdomūs ir vertingi. Daug meilės, daug sielos šilimos įdeda autorius aprašydamas savo pergyvenimus ir įspūdžius. Tolydžio atsiskleidžia prieš mus doro, jautraus jaunikaicio ir stipraus sąmoningo kario siela... Tenka pasakyti, kad autoriui kalbos bei stiliaus atžvilgiu sekasi“...

„Kardas“ 1931 m. 8 (28) nr. Recenzija J. Balčiūno.

„...Stilius lengvas. Kalba gera. Knyga išleista švariai. Kareivių bibliotekoms tinka“.

„Karys“ 1930 m. 48 (600) nr.

I dal. kaina 3,50 lt.

II „ „ 2,70 lt.

Kreipiantis į „Kariūno“ red. — abi dalis galima gauti tik už 4 litus.

Jau XVI metai gyvuoja

„KARYS“

Kas tik vieną „KARIO“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „KARIU“, nes „KARYS“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis.

Kaina: 12 mėn. — 8 lit.,

6 " " 4 "

3 " " 2 "

1 " " 1 lit.

Adr.: *K a u n a s, Nepriklausomybės aikštė „KARYS“*

KARDAS

Lietuvos karininkų laikraštis
eina dukart per mėnesį, 16 pusl.
didumo ir su viršeliu.

KARDAS rašo aktualiais krašto gynimo, kariuomenės, atsargos karininkų, savanorių kūrėjų, šaulių reikalais; deda karo, užsienio ir vidaus politikos apžvalgas; plačiai informuoja apie mūsų ir kitų valstybių kariuomenių gyvenimą bei įvykius.

KARDAS iliustruotas ir dailiai leidžiamas.

Adresas: Nepriklausomybės aikštė 10, Kaunas,

Telefonas per Vyriausiąjį Štabą 56.

KARDĄ leidžia *Karininkų Ramovė*. Atsakomasis redaktorius Gen. št. plk. *Žadeika*. Redaktorius: *mjr. Balčiūnas*

Prenumerata: Lietuvoje: metams — 18 lit.; 6 mėn. — 10 lit.; 3 mėn. — 6 lit. Užsieny, be Latvijos, Estijos ir Vokietijos, dvigubai brangiau.

Atskiro nr. kaina 1 lit. Skelbimai pagal susitarimą.

EKONOMINĖ KARIŲ B-VĖ

KAUNAS, Laisvės Al. 23. Tel. 133

Didelis pasirinkimas įvairių rūšių prekių:

GASTRONOMIJA, vietos ir užsienio vynai, konjakai ir kiti gėrimai. GALANTERIJA, KOSMETIKA, RAŠOMOJI MEDŽIAGA, MANUFAKTŪRA ir kariška avalinė.

Specialus kariškų reikmenų skyrius:

Revolveriai, šoviniai, parakas, medžioklės reikmenys, kariški diržai, aksesbantai, pentinai, kurtai kardams, kariškos apikaklės, visų ordinų ir medalių kaspiniai ir t. t.

ILIUSTRUOTA, GRAŽŲ

„KARIŪNA“

skaitysime visi ir 1934 metais!

Kariškosios spaudos iki šiol palankiai sutiktas, ir jausdamas nemaža moralės paramos, „Kariūnas“ tiki, kad šiais metais sulauks dar didesnės ir *materijalės paramos* — naujų prenumeratorių.

Atsiliepiamuose apie iliustruotą kariūnų žurnalą buvo minima, kad esąs *įdomus, rimtas, nuolat tobulėjas laikraštis, iš kurio skilčių dvelkianti lietuviška kariška dvasia, jaunystė, kariūniškas gyvenimas; „Kariūno“ išviršinė išvaizda esanti kultūringa, daili.*

Taigi, atrodytų, kad „Kariūnas“ savo egzistenciją pateisina. O jeigu taip, tai nesunku, rodos, būtų daugumui karių išsigalėti tuos menkus prenumeratorius centus šiam naujam kariškam leidiniui palaikyti.

„Kariūno“ mylėtojų netrūksta kiekvienoje dalyje. Kary! Dar šiandien paprašyk juos, kad ir tamstą įtrauktų į šio kariškosios jaunuomenės žurnalo prenumeratorių eiles. *42 ct. į mėn. „Kariūno“ prenumeratoriai — tikrai sutaupysi! Ši atskirai nežymi suma duos galimybės jaunam „Kariūnui“ ir toliau tobulėti, gražėti, plėstis, tuo pačiu įnešant į taip reikšmingų kariuomenės moralinių pajėgų visumą nors mažutį indėlį.*

Štai kodėl ir šiais metais visi išsirašysime iliustruotą karišką jaunimo žurnalą

„KARIŪNA!“